

PHONG-HOÀ

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ BA

16
trang

TÒA SOẠN VÀ TRI SỰ
SỐ 1, BOULEVARD CARNOT - HANOI
FONDATEUR DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - MAI

DIRECTEUR :
NGUYỄN - TƯỜNG - TAM

DEPOT LEVAL	BẢO ĐÔNG DƯƠNG NGOẠI QUỐC
INDOCHINE	năm 3000 5000
Nº 12/11	tháng 1 60 2. 60
	tháng 9 90 1. 40
	ADMINISTRATEUR GERANT PHẠM-HỮU-NINH

YÊU ĐỜI

Cái bệnh chán đời là bệnh riêng cho hạng người có trí thức. Bệnh ấy từ các cụ nhỏ ta ngày trước, lan sang các ông nho sinh lỗ thời mới đây, rồi truyền sang bọn thiếu niên tây học bây giờ.

Nó đi rất mau như không có sức gì ngăn ngừa được.

Chúng quanh ta ồn ào những tiếng khóc rưng rức. Ta đứng lặng yên mà ngắm họ, thì thấy rõ như một bọn diên kểu gào một sự gì ở tận đầu đầu mà không được, cái chân nắn buồn rầu thò lộ ra lời nói, câu văn, như họ quên hẳn rằng họ dương sống đấy!

Trong bọn cũng có vài người bồn tinh vui vẻ, bết yếu lấy đời mình, nhưng không dám kêu to cho mọi người biết, giữ kín riêng một mình mình, rồi cũng ủa theo kêu gào với bọn kia, sợ họ cho mình trâu tục, không cao thượng, không biết nghĩ gì đến thời thế. Thành thử ra tiếng than khóc at cả cái tiếng kêu (vui) của một bọn ít người.

Yêu đời không phải là cho ở đời cái gì cũng hay cả, yêu đời cách ấy thời không có tiền bộ. Nhưng biết đời sướng lìn khổ, có hay lẫn giờ mà vẫn yêu đời, yêu đời chính vì đời như thế. Biết đời lắm vết dơ, nhưng không vì những vết dơ ấy mà chán nản, phải cứ vui vẻ tẩy sạch những vết đó đi. Có yêu đời

mới mong làm cho đời mỗi ngày một tốt đẹp hơn lên. Bao nhiêu công việc hay cho đời đều do ở những người yêu đời, miễn đời làm ra cả.

Những người nào chán đời, cho đời là bề khổ mông mênh, sống là lụy, chỉ còn một cách là « chết quách ngay đi cho nó xong chuyện ».

Nhưng vì họ chưa chắc đã thế, nên đến bây giờ họ vẫn còn sống đấy. Họ sống để họ reo vào óc người khác những mối sầu tưởng tượng, làm tiêu tén cả nghị lực.

Bao giờ cũng vậy, nói cho người khác biết rằng người ấy khổ đấy, thì họ dễ cảm, họ dễ hiểu mình, dễ thân với mình ngay. Nếu nói cho họ biết

rằng họ vui đấy, thì họ lấy làm khó chịu, nhưng không muốn mình đã động đến.

Tôi vẫn biết rằng ở đời không tránh khỏi những nỗi lo buồn, đau khổ, rồi lại cho rằng những cái đó làm cho đời đáng yêu hơn. mà cũng vì thế mình mới đáng sống ở đời để làm cho đời mình hơn lên.

Khốn một nỗi người mình dễ lấy buồn, lấy sầu làm thú. Phải có nghị lực lắm mới vút bỏ được cái thú ếm ái của sự sầu thảm nó cảm giở ta, phải có can đảm lắm mới có thể bình tĩnh mà nhìn ra cuộc đời, haic on mắt không bao giờ có ngăn lệ.

TỬ LINH

NAM-VIỆT KỶ QUAN

(dưới mắt Đông-Sơn)

số 1

Trên bờ hồ phố hàng Ngang, thầy tướng số kiêm địa-lý : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

BÔNG CỤC VÀNG

(1) Năm hôm sau, Trọng-Đức vẫn còn ở Hanoi, tuy chàng đã ngờ ý muốn đi Phú Thọ ngay chiều hôm dự tiệc trà. Thật ra Văn-Khôi buồn, có cố giữ bạn ở lại cho vui, nhưng chính Trọng-Đức trong lòng rất nản, phân vân.

Từ khi chàng rời nơi thành thị về nhiệt độ ở quê trên Phú Thọ trong một cái ấp, rồi độ vài trăm mẫu, thì chàng thích đọc sách lắm, nhất là các sách cổ điển, càng tới khía tâm lý. Ngoài các pho bản về khoa tâm lý, tú sách của châu Âu có đủ các bộ tiểu thuyết của những nhà trước nhất chuyên rò xét cận kề về tình tình con người.

Vì thế chàng về chơi Hanoi nhân gặp một câu truyện chàng cho là câu truyện tâm lý nên chàng muốn ở lại để khảo cứu, để thí nghiệm xem những sự xảy ra có nhiều chỗ hợp với những truyện chàng đã đọc chăng, và tình tình người An-nam có nhiều chỗ giống tình tình người Thái tây là ở trong các sách chăng!

Những củ chỉ của chàng và những sự quan sát của chàng khi chàng đứng trước mặt cô Hồng, nhất là chàng đoán cái miệng « Bông cục vàng » khiến ta tưởng chàng là một người đã làm quen với ai thì bèn hiểu lần rồi, nhưng mà không, chàng chưa hề yêu ai, có lẽ chưa hề được ai yêu. Khi còn tổng học ở các trường thì chàng chỉ biết có một việc học khi về trong cái cái ấp của cha chàng mới đi để lại cho, thì ngoài công việc lúa má, chè mầu, chàng chỉ làm bạn với sách. Thành thử chàng quan sát tình tình người khác cũng là quan sát qua sách mà thôi. Những

1) Xem Phong-hoa số trước.

KHÁI-HUNG soạn

người thể trước ở vùng chàng ở, chàng không hề để mắt quan sát tới. Cái đó, có lẽ là vì tình tình họ xa với tình tình chàng nên vật trong sách mà chàng thường đọc, nên một là chàng không thể biểu thâu được, hai là chàng cũng chẳng muốn mất công bắt trí thức tỏ mò nghĩ tới.

Nay một hoàn cảnh ở trong xã hội Việt nam cũng tương tự như các hoàn

Tranh tề của Đông-Sơn

hệ ở trong sách. Trọng-Đức chưa được ăn một ngày nào ở lên phải phụ nữ, gần một cách bèn như đối với cô Hồng. Vì thế cái tình tỏ mò quan sát chàng heo lâu mà đổi ra lòng cảm động.

Hôm nay chàng bèn Hồng ăn cơm xong sẽ đến nhà Văn-Khôi, rồi cùng chàng đi chơi Yên phụ, trong khi Văn-Khôi ngủ trưa. Tuy mới gần một

sé ra xem: Trong chỉ có vấn đề này giông:

Thư ông Trọng-Đức

Vì bạn về cho xong bức tranh bỏ giờ đã lâu ngày, nên tôi không đến được, xin ông tha thứ cho. Năm giờ chiều tôi xin lại. Rồi ta rủ ông Văn Khôi cùng đi cho vui.

Kính thư

Hồng

Trọng-Đức xem xong, sắp thu lại để xuống bàn, nhưng « Là lão có bé mang thư :

— Thôi được, em về, đến năm giờ mời chị lại nhé.

Rồi chàng lẳng lặng ra biển, thì tay trên lan cùn đứng ngắm hồ. Song tâm chàng như dương hận tới việc gì nên cặp mắt lơ đãng nhìn vào vển.

Chàng bỗng mỉm cười nói một mình:

— Khéo nhé! Khéo lại lấy cái bệnh của Văn Khôi nhé.

Chàng nói thế, song chàng cũng chẳng biết cái bệnh ấy là bệnh gì, nên chàng lại phì cười, rồi vào ngăn sách lấy một quyển mở ra đọc... Chàng mở với quá chàng kịp xem quyển sách ấy là quyển sách gì, và khi đọc hết hai trang rồi, vẫn chẳng biết mình đọc những gì.

Lúc đó chàng tưởng tượng có người đứng sau lưng. Chàng quay phát đầu, lại thì quả thực Văn Khôi đã thức giấc, mặc quần áo ngủ đứng nhìn chàng, mỉm cười, rồi hỏi:

— Anh xem quyển gì thế? Trọng-Đức thấy bạn hỏi thì gấp quyển sách lại, đọc tên của ở ngoài bì:

— Quyển Dar-seur mondain.

Văn Khôi cả cười: — Té ra anh đọc mà không biết đọc quyển gì

cảnh ở trong sách Âu tây bồng như đến biết những điều chàng đã đọc.

Nhưng có phải chỉ vì thế, chỉ vì sự quan sát tâm lý mà chàng nản nã còn ở lại Hanoi chăng? Thực ra cái tình vui vẻ của cô Hồng cũng không phải không có ảnh hưởng tới sự do dự kia.

Từ bé tới giờ ngồi những chỗ thiếu

giờ mà chàng đã có dáng mong đợi bản khoán...

Chàng ngồi ở ghế bành trong buồng khách, lúc chốc lại ngược mắt nhìn đồng hồ. Bỗng có tiếng gõ cửa sẽ sẽ. Chàng yên trí là Hồng, chạy vội ra mở cửa, thì một cô bé độ lên chín, tóc bõ sỏ, đưa cho chàng một bức thư. Chàng

MÙA RÉT ĐÁ TỐI

Phổi yếu sinh ho, sớm không điều trị, lâu thành lao xuyễn, có một không hai

BỒ-PHẾ THANH DƯỢC

Trừ đờm, trị ho, mát lao, hết xuyễn, giúp ích cho người, công thật chẳng nhỏ, có dùng mới biết

Lọ con	Op.40
Lọ lớn	Op.80

ĐẠI-QUANG DƯỢC PHONG

47 phố Hàng Đường Hanoi — Giày nói số 805

Trọng Đức ấp úng :

— Có thể thực ! Anh ngữ...tôi nghĩ một mình buồn quá... Vô quyền sách mở ra đọc cho qua thời giờ, nên cũng chẳng buồn nhìn xem là quyển gì.

— Quyền liêu thuyết ấy của Bourget, chắc anh đã đọc rồi chứ.

— Đã bao nhiêu tiểu thuyết của Bourget tôi đã đều đọc cả.

Văn-Khôi lại cười :
— Đọc rồi mà nay đã đọc lại hai trang vẫn còn chưa biết đọc quyển sách gì ! Thế mà anh cứ tala tôi mơ mộng đấy !

Trọng-Đức cười gương, Văn-Khôi bỗng trông thấy cái phong bì đặt trên bàn, trở hỏi :

— Chữ ai như chữ cô Hồng ấy nhỉ ?

Trọng-Đức đưa bức thư cho bạn.

— Chính thể Cô Hồng bên năm giờ sẽ đến cùng chúng ta đi chơi Yên-phụ... Vậy anh có đi được không ?

— Sao lại không đi được? Phải đấy, ta đi chơi!..

Chàng vừa nói dứt câu thì có tiếng cười khanh khách ở phía cửa đáp lại, rồi cô Hồng vui vẻ nhại Văn-Khôi :

— Phải đấy, ta đi chơi.

Trọng-Đức đứng dậy ra đón hỏi :

— Sao cô bảo cô bận không lại ngay được?

Hồng lại cười :

— Thưa ông tôi cũng toàn về, nhưng chân quá về chẳng được, liền lại đây nói truyện cho đỡ buồn.

Trọng-Đức như mới tìm ra được một tài liệu cho sự quan sát tâm lý, nghĩ thầm: «tình tình phù khinh đậm bạc»

Văn-Khôi xin lỗi vào phòng thay quần áo, ngồi một mình trước mặt Trọng-Đức, Hồng thì thăm hỏi :

— Câu truyện «Bông cúc vàng» ông tính hôm nay có nên làm theo như lời ông giới không? Trọng-Đức như quên bằng câu truyện, hỏi lại :

— Tôi có giận cô?..

Hồng cười :

— Ông không quên nhỉ / Ông bảo tôi nhận tá chính tay tôi cầm bông cúc vàng vào lọ mà.

— À tôi nhớ ra rồi, nhưng hãy thông thả.

Bỗng thấy Trọng-Đức đổi ý kiến thì có ráng nghĩ ngợi rồi mồm mím quay đi cười một mình, Trọng-Đức thì bên lên — cái bên lên của một chàng trẻ tuổi không hay nói truyện với phụ nữ ra chỗ mây hat đứng lui húi chọn đĩa

Ta nữa nhạo ra rằng cái bên lên ấy hôm chàng mới gặp Hồng lần đầu chàng không hề để lộ ra nét mặt. Gì lẽ lúc đi, chàng chỉ là một nhà khảo cứu đứng về phương diện khách quan Nhưng nay chàng đã làm quen với cái bản tình vui cười, vui cười tự nhiên hay kiểu sức của một người đàn bà thì cái tình nhưt nhụt ngày thường lại thấy biểu lộ ra một cách rõ rệt.

Hồng thấy Trọng-Đức định vận kèn hát thì gạt đi, mà nói rằng :

— Thưa ông, ngồi nói truyện vui hơn. Trọng-Đức như mất hẳn cái tình tự nhiên mấy hôm trước, lại ngồi gần Hồng cất giọng run run trả lời :

— Vâng thì nói truyện... nhưng nói truyện gì được?

Hồng cười :

— Bữa nọ ông tự nhận là một củ sắn vùi ở cát đời Phú thọ, vậy ông nói truyện cảnh đời, cảnh rừng cao tôi nghe với.

— Thưa cô chả có gì đáng kể.

Bấy giờ Văn-Khôi ở phòng ngủ đi ra cười bảo Hồng :

— Anh ấy nói dối đấy. Tôi đã lên chơi ấp anh ấy một lần rồi, nhiều cảnh nên thơ lắm, nhất là lối đi từ đường cái quan vào đến ấp thì lại đẹp lắm, qua đồi vượt suối, nhưng phải cái thiếu cái thú gặp ma nghịch tình cầm trộm bông cúc vàng vào lọ mà lại không cho người ta biết...

Trọng-Đức kinh ngạc, nhìn Hồng. Cô cười nói :

— Vâng, theo lời ông chỉ bảo, tôi đã kể thiên tiểu thuyết của ông cho ông

Văn-Khôi nghe rồi, song lời thuật lại hơi sai một chút là, chính tay tôi cầm mấy bông cúc vàng vào lọ thực, chứ không cần phải bịa như lời ông kể.

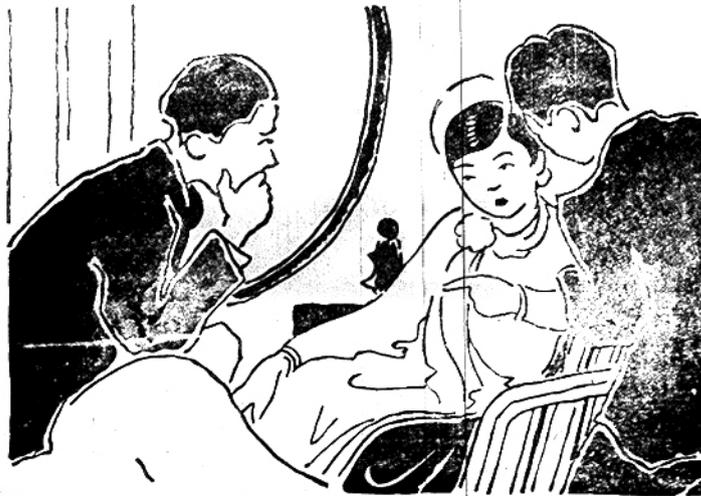
Trọng-Đức không hiểu, dăm dăm nhìn Hồng như muốn hỏi xem sự ấy có thực không. Văn-Khôi bảo bạn :

— Anh tình thế thì cô ấy có nghịch tình không. Làm tôi cứ mơ mộng mãi, nhưng xét ra thì có lẽ cũng tại tôi ốm, tình thần mệt mỏi, nên mới nghĩ quẩn như thế.

Trọng-Đức khi Văn-Khôi nói, Trọng-Đức ngấm Hồng. Cô mỉm cười ngồi nhìn thấy học một cách nửa ra ân yếm, nửa ra thương hại : Văn-Khôi lại tươi cười nói luôn :

— Nhưng ta đi Yên-Phụ chứ ?

Trọng-Đức thoáng thả trả lời :

— Thôi! anh cho tôi về thôi.

— Thì hãy ở chơi tôi mấy hôm nữa, về làm gì vội thế ?

— Vâng nhà lâu sốt ruột lắm, thế nào hôm nay cũng phải về chuyến xe năm rưỡi.

— Mai tôi cho ô-tô tiễn anh về ấp... Và chuyến xe năm rưỡi chỉ tới Việt-tri thôi.

— Chính tôi còn phải qua Việt-tri có chút việc cần.

Hồng thấy Văn-Khôi cố giữ bạn mà bạn cứ từ chối mãi thì đỡ lời :

— Thôi! hãy để ông ấy về. Chắc ông ấy đi lâu ngày ở nhà bà ấy mong.

Văn- Khôi cười :

— Anh ấy đã có vợ đâu.

Hồng làm bộ ngạc nhiên,

— Thế à / ở nơi rừng xanh núi đá

thế mà không có bạn trăm năm tại cũng buồn đấy, ông nhỉ.

Trọng-Đức đáp :

— Quen đi thì cũng chẳng buồn. Và cũng như cô, cũng như anh Văn- Khôi chỉ thích bộ hoa, từ chỉ mê sách. Sách chính là bạn trăm năm của tôi đó.

Hồng mỉm cười bảo Văn- Khôi :

— Chả chắc tôi thấy nhỉ !

Câu nói rất nhiều nghĩa, khiến Trọng-Đức ngỡ ngàng nhìn hai người. Văn- Khôi như giảng nghĩa cho bạn :

— Anh đã bắt đầu đời về thì tôi cũng không dám giữ nữa, nhưng trước khi từ biệt nhau tôi xin có lời tạ trọng cảm ơn anh

— Tôi không hiểu sao anh lại cảm ơn tôi.

— Vì nhớ anh, nhớ khoa làm lý của anh, tôi được biết một người rất có tình tình cao thượng mà suốt nữa tôi mơ mộng không tưởng tới.

Rồi quay về phía Hồng, chàng nói :

— Tôi xin giới thiệu anh người vợ chưa cưới của tôi.

Hồng hai mắt đỏ đờng có mặt không nói gì. Hai giọt nước mắt long lanh ở cặp mi, như hai ngôi sao đồng ẩn trong đám mây mờ

Văn-Khôi dịp đang bảo bạn :

— Cái hạnh phúc này là công bình của người bạn thân của tôi. Vậy thế nào anh cũng về ăn cưới chúng tôi nhé. Sáng hôm qua chúng tôi đã trình thim cô, vì cô bỏ cô, cha mẹ và thim cô đã thuận lời cho chúng tôi lấy nhau.

Văn-Khôi nói luôn, sự sung sướng lộ hẳn trên nét mặt.

Trọng-Đức, cặp mắt sáng quắc, tươi cười nhìn bạn, nói :

— Vâng tôi mừng anh chị nhé. Khi nào cưới đánh giầy thép tôi xin về ngay Nhưng bây giờ thì tôi xin ra ga.

Hồng quay đi lau nước mắt, rồi ngửa mặt nhìn Trọng-Đức, cười nói :

— Nhưng thưa ông bây giờ mới hơn ba giờ.

Tôi lên phố sắm mấy thứ cần dùng. Rồi chàng vào buồng thư xếp hành lý, cáo từ đi thẳng.

Chàng đi hấp tấp như ng rờ đi trốn.

(Hết)

KHÁI-HÙNG

Ký sau sẽ bắt đầu đăng truyện

Nửa chừng xuân

Xã hội tiểu thuyết

của KHÁI HÙNG

Tranh vẽ của ĐÔNG-SƠN

Tết năm nay các ngài dùng giầy gì ?

Giầy Kim-Thời

(Marque, dessin et modèle déposés)

Kiểu rất đẹp, mũi lạng Hoa-kỳ rất tốt, đế cao-xu đen đúc ở bên Pháp, di bền gấp bốn lần đế da hay đế crêpe, không trượt và toẹt ra như đế crêpe, trông đẹp và nhẹ như đế da, đi mưa không ngấm nước. Giá rất hạ.

Bán buôn và bán lẻ :

VAN-TOAN

95, Phố Hàng Đào, 95

HANOI

ANH MỸ-THUẬT

Hiệu Khánh-Ký công-ty

3, Rue Borgnis Desbordes (Phố Tràng Thi số cũ cầm Hàng Trống)

— Đã nổi danh ở Pháp và khắp cả cõi Đông-dương

Giá Quảng Cáo

Ảnh 13 x 18 cả khuôn và sous verre

(Theo kiểu bên) 2p.00 1 cái

Ảnh 18 x 24 cả khuôn và sous verre

(Theo kiểu bên) 3p.00 1 cái

Chuyên-môn làm ảnh Phóng Đại

30 x 40 cả khuôn giá từ 5p.50 đến 9p.00

50 x 60 —id— — 8p.00 — 15p.00

60 x 100 —id— — 15p.00 — 30p.00

Đại-lý : FILMS AFFA

có ống kính rất sáng

Giới đảm hay u ám. Ảnh lại càng diu dàng đẹp như ảnh bên Âu Mỹ vậy.

Những việc chính cần biết trong tuần lễ này

TIN TRONG NƯỚC

Tổ Nam giao

Mưu - Đến 21 tháng hai ta năm Quý-tậu tức 16 Mars Nam-triều sẽ cử hành lễ Nam giao để lễ giới đất. Các nghi thức đã bắt đầu soạn rất nhộn nhịp. sẽ có một con voi kéo cỗ xe sơn son thiếp vàng để hôm đó Hoàng-thượng ngự từ cung ra dự lễ ở chông 19. 50 người thuộc 9 ngành trong 10 tôn thất đi cầm cờ quạt bát bửu.

Một nhà nhật trình được bộ kiến

Vừa rồi một ban đồng nghiệp Pháp ở Saigon đã được hân hạnh hệ-kiến đức Bô-đai ở Huế. Ngài tuyên bố sẽ tặng quyền nhà vua và hợp theo với Chánh-phủ bảo hộ đương lo cải cách việc trong nước như dùng quốc ngữ thay chữ nho trong các công văn, dùng xe hơi thay kiệu trong các lễ lễ giao, lo việc phổ thông giáo dục chữ quốc ngữ trong khắp địa phương.

Ông già 117 tuổi được nhà vua cử đi đến

Quảng-Ngãi - Trong dịp ngự giá Nam tuần ở Quảng-ngãi vừa rồi Hoàng-thượng rất chú ý đến một ông già 117 tuổi mà con khỏe mạnh, con thứ tám 67 tuổi, cháu rồi đã 77 tuổi.

Một người lòa Việt nam chế được nhiều máy móc

Theo tin ban đồng nghiệp Đông-pháp một người lòa Việt-nam đã chế ra được

nhieu máy móc như máy hơi, máy say giã gạo, máy quạt, máy làm thuốc pháo, v.v. vào Hiến nay mới có máy hơi nước đã hoàn thành, còn các máy khác chưa xong vì nhà sáng kiến chưa đủ tiền giả thợ để đem các bộ phận máy về.

Người này được ông Delamare, thanh tra lao động tới thăm và ban khen, hiện đã được quan Giám đốc sở Liêm-phong Đông-dương Marty giúp cho nhiều tiền nhưng chưa đủ thực hành trí nguyện.

Người lòa quán làng Nguyệt-mỹ tổng Trịnh-xuyên huyện Vụ-bảo (Nam-dinh) nay mới 26 tuổi mà lòa từ thuở nhỏ hiện ngụ ở số nhà 42 hàng Đông (Hanoi)

Dự án thương-ước Pháp-Hoa

Thương ước Việt-Hoa kỳ đã lâu mà chưa thi hành là vì có việc ngăn trở trong hai chính phủ Pháp-Hoa. Nay nghe đầu điều đình để xong nên thương ước đó nay mới sẽ thi hành tại Đông-dương.

Hai chính phủ Pháp-Hoa không được đình thuế hàng hóa xuất cảng nhập cảng và vận tải nặng hoặc thuế quan thuế đã thi hành với các hàng hóa các nước khác.

Các hàng hóa Tàu như tơ lụa, đồ trang sức, đồ gia vị phải chịu thuế rất nhẹ còn như đồ kim khí da thuộc cá mắm, v.v. vẫn không phải chịu thuế. Chính-phủ Nam-kinh được đặt lãnh sự ở Hanoi, Hải-phong và Saigon.

Bác Kỳ Ai-Hữu Liên-Hiệp Hội Hôm 12 Février 1933 Hội Ai-Hữu Liên-Hiệp các Viên chức bản xứ các công sở Bắc

Kỳ đã họp Đại-Hội Đồng bất thường để bàn về việc giảm lương.

Hội-Đồng đã định làm đơn kéo qua Toàn quyền về việc giảm lương, theo như nghị định ngày 19 Janvier 1933 vì ông quá và xin bãi các đạo nghị định ngày 6 Octobre 1931, về tiền phụ cấp các viên chức ở các thành phố lớn.

Bác-kỳ Ai-Hữu Liên-Hiệp Hội lại cáo

Trong sự giao-du của người dân ông dân bà khó lòng khỏi được chút ám muội

Thế mà không, cái tình bằng hữu của Quân-Hiển và của Bích-Hà thật trong như tuyết, trắng như ngà, đứng làm gương cho kẻ trần-tục. Ai muốn hiểu thấu cái tâm-linh cao-thượng của hai nhà họa-sĩ ấy, xin lại nhà hát Tây, cửa hôm chủ nhật 5 Mars, tức là ngày mồng mười tháng hai ta đúng 3 giờ xem

Ngộ-Sĩ Hồn 3 đoạn của ông Vi-huyền Đặc Do sinh-Viên trưởng Cao-Dăng Luật diễn giúp nạn dân Bình-Dịch Phan-Thiết và Gia-lễ-viên.

Song có cả kịch-lầy do nam nữ sinh-viên Pháp-trưởng Luật đóng và một cuộc khiếu vũ rất nhà Mùa xuân phong-quang đằm-thắm các quý ông quý bà quý cô quý bộ lại thường xuân và làm phúc cho kẻ nghèo khổ.

Bán vé trước tại hiệu thuốc Vũ-đỗ Thia Ban sinh viên trưởng Luật tổ chức

TIN NGOẠI QUỐC

Chính-trị nước Pháp

Chương trình tái chỉnh tài chính của Caladrier đã được trưng chuẩn Paris 13-2 - Chương trình tái chỉnh của Nô-lê-de Daladier đã được Hội nghị viên trưng chuẩn: 359 phiếu đối với 235 phiếu phủ quyết.

Chính-trị nước Đức

Hitler cố động Berlin - Hôm 15 février Thủ tướng Hitler đã bắt đầu đi các thành phố Stuttgart, Dortmund, Cologne, Frankfurt, Munich, Leipzig để diễn thuyết cố động về việc bầu cử ngày 5 Mars này.

Vấn đề Phi-luật tán

Không thừa nhận độc lập Nước Mỹ bằng lòng cho Phi-luật-tán được độc lập tài trợ trong một hạn là 10 năm nhưng phải thuộc về kiểm sát của một viên kinh lược và nguyên lão nghị viện Mỹ.

Trong thời kỳ đó Mỹ của Phi luật tán không được đi đến các nước Anh và Hà Lan để việc xuất công đường và dân đưa một năm chỉ được là sang Mỹ 800.000 tấn đường và 20000 tấn dầu thô.

Như vậy dân Phi luật tán được chút quyền về chính trị và thiệt lớn về kinh tế nên đã không thừa nhận sự độc lập tạm thời ấy.

Cũng phải thời buổi kinh tế cực khổ là được giữ thịnh đã

SALON DE COIFFURE MODERNE PHAM-MANH-KHA

80 Rue du Colon - Hanoi 80

Là Hiệu cắt tóc sang hơn mọi nơi, dùng toàn thợ khéo. Giá tiền rất hạ Cắt tóc Op.15, Cạo râu Op.05, gội đầu Op.05, uốn tóc Op.80 Freltion eau de Cologne Op40

Giá lượng: 1 tháng hai lần cắt tóc 1 tuần lễ hai lần cạo râu. Giá Op50

Muốn may được quần áo tây

Cho vừa ý xin mời lại Hiệu TÂN-THỊNH

Trước ở Hàng-Đào 107 Nay dời sang Hàng-Quạt 21 Hanoi Hàng mùa nực đủ các thứ

Vẻ ảnh truyền thần bằng than hạt mực tấu Thật giống, thật khéo Không phải mẫu

ảnh 50 x 60 2p90

Ở xa xin gửi ảnh mẫu về cho M. TRUONG-TRONG-BINH

Office Indochnois du Travail 81 Route Mandarine Hanoi

Có nhận gửi hình ảnh các nơi theo lối Hà Nội giao ngân.

Các thứ hàng tạp hóa bán tại hiệu Vĩnh-Thịnh 151 hàng Đông đã lòng được Quý khách công nhận là tốt và giẻ. Nhân dịp Tết lại có bán thêm các thứ rượu mùi, nước hoa, phấn Cotty, kem Tokalon.

Tại hiệu Vĩnh Thịnh

Lại còn cả các thứ đồ dùng về mùa Tết nhất là khăn, quần áo ông.

KIM-HUNG 104 Bis ROUTE DE HUE-HANOI

VÔ ĐỊCH

THUỐC-LẬU PHONG-TÍCH 0.50

Mỹ lương lời bị đau mại đ. tại chỉ dùng 3 lọ thuốc của hiệu này Khỏi rồi. Cầu bao tôi đóng g. Phảng Tích

1\$00

HUẾ DẪN

NHÀ TRÔNG RĂNG 16 HÀNG ĐA GIÁP HÀNG ĐÔNG

CHUYÊN MÓN TRÔNG RĂNG CHƯA RĂNG ĐỒ ĐỒ HAI VẤN ĐỒ ĐỒ HAI ĐỒ ĐỒ CHỨC CHỨC ĐỒ ĐỒ LẠI LẠI VIỆC HAY CỤM

Thè nào là

« Phòng - Tịch »

Bệnh Phòng-Tịch đần ông, đần bà sức lực yếu (bường hay bị, từ 26 đến 60 mới tuổi hay bị lắm. 1. Vì cơm no rượu say với ham tình dục; 2. Ăn xéng đi ngủ hay đi tắm ngay nên thụ bệnh, gọi là phòng-tịch. Khi lâm bệnh thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn thì ợ, bụng đau bụng, đau lưng, chân tay mỏi mệt. Bị lâu năm, sắc mặt vàng, đá bụng đầy. Mới, uống 1, 2 lít, lâu, uống 4, 5 lít. Phòng-Tịch thần được Con Chim không cóng phạt, đúng bệnh ắt thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay. Mỗi liều chia hai bữa uống

Giá Op40

VŨ-ĐÌNH-TÂN

178 bis, Route Lach-tray — Haiphong
 Án Từ Kim Tiền năm 1926

Các nơi đại-lý

HANOI: M. Hiền 22 bis phố Huế; Trần-vân Huân 99 phố Mới, Quảng-liên-Kỳ 44 phố hàng Lọng, Nguyễn-ngọc-Linh 25 phố hàng Bông — HÀ-DÔNG: Hiệu Nam-Thọ Chợ Bưởi, Báo-Châu Photo, phố Bruxelles, Hàng Pháo ở Chợ Tia — NAM-ĐÌNH: Hiệu Ich sinh-đường 19 phố Khách, Hưng-Long 9 Nang-Tiêu — HAI-DƯƠNG: Hiệu Chi-Lan 11 Đường-Thị — BẮC-NINH: Vinh-sinh 123 Tiền-an — SONTAY: Vạn-Thành 27 Mậu-Tiêu — HAIPHONG: Hiệu Nam-Tân bán sách vở 48 phố Bonnal — VINH: Sinh-buy phố gare — HUẾ: Vinh-tường 49 Gia-long SAIGON: Hưng-vượng 12 Espagne
 Các tỉnh trong Trung-kỳ có đại lý bán.

Đông - Mỹ

Nickel-ge émailage au four réparation des cycles
 54, rue du Papier, Hanoi

Trong bát chè nhà

1. Dưới hay giời
 Ông (ban hay thì những hạt đậu đơn như Nhất đao cao) có thư trách Nhất đao cao đã ở lý sự « bị » ra để bênh vực Khố-hung và Bảo-sơn.
 Vâng, thì xin theo lời ông ban vô danh, từ say Phong-hóa chỉ viết dưới chữ không viết chữ giời nữa: dưới bếp, dưới thềm, dưới trời, dưới bóng hoa đào. Ông ban bằng lòng nhé.

2. Một hay hai ?
 Ông ban vô danh lại mách:
 « Số báo 3 Février, trang thứ tám, cột thứ ba, đầu đề: « Hai truyện ngắn đề ràng mình » mà chỉ có một truyện... »

Ông nói chỉ phải: một là một chữ không thể là hai được. Vậy thì là một truyện ngắn đề ràng mình đây! Xin lỗi ông ban cũng đợc già. Rõ khỗ, bác thợ xếp chữ đánh và thè nào lại ra h, a, ba, i một nặng một đợc.

3 Hai bản chân phải
 Trong bức tranh « sư tử lễ hội » ở trang đầu số báo 32 Đông-sơn vẽ người đàn bà có hai bản chân phải. Hay đàn bà sư tử có thể có hai chân phải ?

Chớp vạng

Trích ở truyện (Người trong mộng) của Ngô-báo số 1639:
 Sấm chớp vạng trời
 Tương chỉ sấm mới vạng trời thôi, chứ chớp cũng vạng trời à ?

Khoa-học thông thái

Trích trong mơ: Danh-từ khoa-học (Khoa-học số 40).
 Các thư tiếng Âu-mỹ nguyên thuộc về loại indo-européen và loài la-tanh.
 Thừa ông lật, « loài la-tanh » chính là một thư tiếng Âu tây và cũng nguyên thuộc về loài indo-européen đấy !

Ghê nỡ

Trích ở báo Khoa-học số 40 trang 16:
 Về mùa đông chân tôi lắm thường mắc bệnh ghê nỡ...
 Xin hiểu nhầm là ghê nỡ. Nếu tác giả bài ấy viết sai một lần thì có thể đỡ tội cho thợ xếp chữ được. Nhưng không, trong toàn bài có hai chữ ghê nỡ thì viết lầm cả hai ra chữ nỡ.

Sáo hết chữ nói

Trích trong bài xã thuyết của báo Đông-phương số 825:
 Các ngọn trào mới bên ngoài chân vào đánh tan cái óc mê mộng ngàn năm.
 Ngạo trào mới làm thè nào mà lại đánh tan được cái óc mê mộng ?

Tiếng chườn chườn vỡ tổ

Trích ở bài xã thuyết Tân-thảo số 59.
 Cảnh bãi chiến trường, tiếng lâu bay và và như chườn chườn vỡ tổ.
 Không, tiếng tàu bay và và to hơn tiếng chườn chườn vỡ tổ mới tí.

NHẤT-GIAO-CAO

Kể từ 1er Janvier 1933

200 SỐ BIỂU...

« Ai sẽ chúng ? »

Số đầu: 1 cái xe đạp đúng giá 50p00
 Số thứ nhì: 1 cái xe đạp đúng giá 30p00
 Các Ngải có xe đạp xê xê đem lại mua sơn, chừa, hoặc mua hàng ở hiệu Đông-Mỹ 54 Hàng Giấy, từ 6p00 giờ lên bán hiệu xin biểu một số.

Mách dùm

— Bác đi đâu mà vội thế?
 — Tôi đi mời cụ lang Nguyễn-ngọc-Côn ở 26 phố nhà Hỏa về thăm cụ cháu vì có ông bạn mách tôi rằng cụ Lang Côn là một nhà chuyên-trị chữa bệnh người nhón và trẻ con rất thần hiệu.

TA TAY

Xưa nay hàng hó, gì của ta làm cũng có phần kém hàng của tây nhưng áo pull-over của hiệu CỤ - CHUNG dệt có phần xuất sắc chẳng kém hàng của tây chút nào. CỤ - CHUNG

68 Rue de la Citadelle Hanoi

Phòng khám bệnh

của Bác-sỹ Nguyễn-văn-Luyện

N° 8 Rue de la Citadelle — Hanoi

Téléphone 304

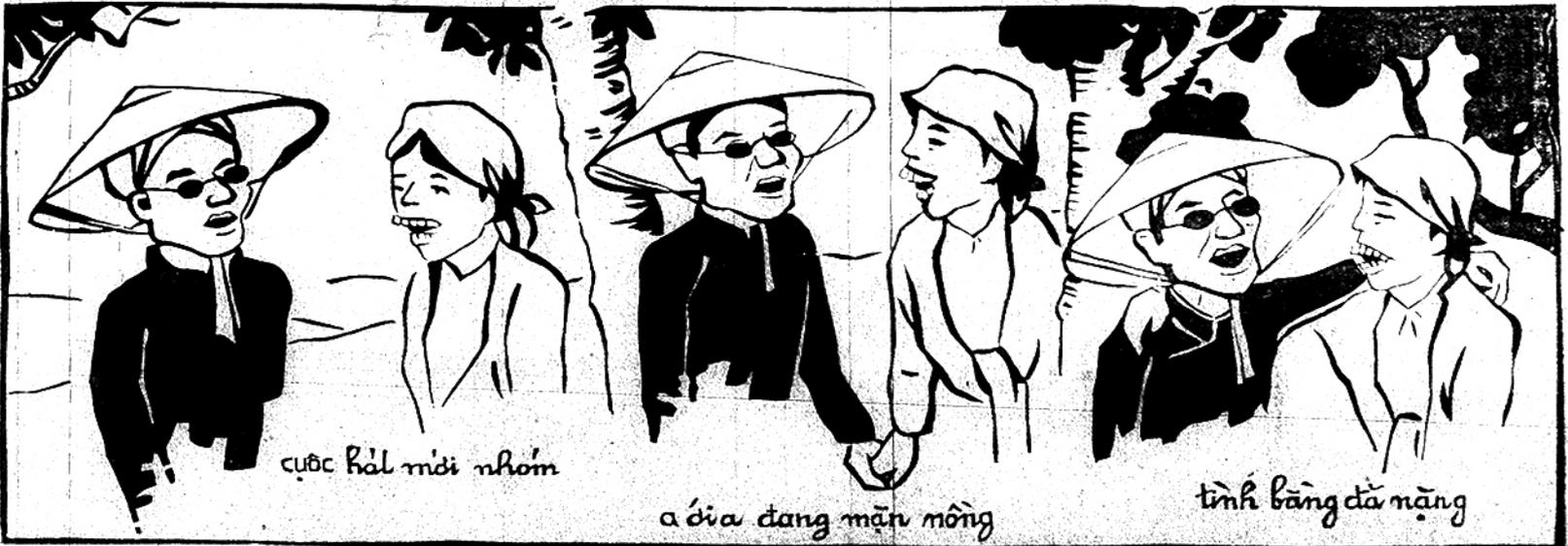
Có chữa bệnh bằng điện — Có phòng thử vi-trùng. Chuyên-chữa bệnh đần bà, trẻ con. Nhà ở phố đường Thành (hay cửa Đông, hàng Đa sau phố xe Đĩa) gần trường Cửa Đông Hanoi.

Các thư hàng tạp hóa bán tại hiệu Vĩnh-Thịnh 154 hàng Bông đã từng được Quý khách công nhận là tốt và giẻ. Nhân dịp Tết lại có bán thêm các thứ rượu mùi, nước hoa, phấn Cotty, kem Tokalon.

Tại hiệu Vĩnh Thịnh

Lại còn cả các thứ áo dùng về mùa rét, nhất là khăn quàng đàn ông

Một cuộc hát quan họ

cuộc hát mời nhóm

a ói a đang mần mông

tình bằng dĩa nặng

Nam — a ói a. Trông em rõ tình
 Hâm rãng cục đẹp cười sinh hát rộn.
 Nữ — (ó i a tình bằng) Tạo-hóa trẻ con,
 Sinh ra vốn vậy phỏng còn biết sao?

Nam — (a ói a) đất thấp giới cao.
 Trách thì phỏng có ích nào cho thân
 Nữ — (tình bằng a ói a) Đứng cầu phần thân.
 Vậy mong chỉ bảo em thân thân

Nam — (a ói a) Đến Nhà giồng rãng Trần-quang-Minh hiệu ở đường hàng Bông
 Số trăm chín chín (N° 199) mà giồng.
 Tại tỉnh Hanoi ai không nghe đồn.
 Giồng rãng ăn nói ôn tồn.
 Ta cùng đi ảnh xem tôn về người
 (ó i a tình bằng) nhớ lấy em ơi....

KHOA HỌC

Cách cười

(Tiếp theo kỳ trước)

Cười nụ không lợi gì vì không động chạm gì đến các cơ thể trong người, trừ ra cái miệng.

Cười gương, cười nhạt đều là những cái cười dối giả, không bổ ích lắm cho tinh thần, thân thể. Cười thâm ai cũng biết là vô dụng lắm!

Chỉ có cái cười thành thật, cái cười theo ý muốn của mình, cái cười hồ «mười cái răng»--nói là 10 cho gọn, chứ hồ nhiều--là có ích, là có giá trị như nghìn vàng thôi! Vì chỉ cái cười ấy mới là món thể thao của phổi, của hoành cách mô, của dạ dày, của gan của mạch... máu, v.v... Nhà giải phẫu trứ danh Chi-vasse (?) khuyến ta rằng: «các ngài hay khuyến khích con các ngài nên vui vẻ và cười nở nở nở, một cái cười thành thật làm ngực nở nang và máu tuần hoàn được. Tôi không nói là cười nụ, cười thâm đâu, nhưng cười sao cho vang nhà... Một cái cười vui vẻ là một điều nhất thú vị! (encouragez votre enfant à être gai et à rire à gorge déployée, un bon rire franc développe la poitrine et fait circuler le sang, je n'entends pas qu'il rie sous

cape, mais d'un bon rire qui résonne dans toute la maison... Un rire joyeux est une harmonie délicieuse. D'après O. S. Marden».

Đấy cũng chẳng khác ý người nước ta: «chàng cười nửa miệng, thiệp tới vui nổi gì! hay là «bề ngoài cười nụ bề trong khóc thầm!»

Thế cũng đã đủ khuyên ta nên cười «hở miệng», cười một cách thật thà vui vẻ.

Còn như mục đích của cái cười, ta cho là quan hệ nhỏ. Cốt sao cười cho vui vẻ trong lòng, tươi tỉnh ngoài mắt là được.

Biết cách cười rồi, ta có dịp cười cứ cười. Nếu không ta cần phải tạo lấy dịp, làm ra có, mà cười, ít ra mỗi ngày một lần!

Cứ thế, rồi ra đổ ai bảo được ta tin «đời là bề khổ!» Mà ta sẽ quên mất số nhà quan thầy thuốc quen!

VĂN-HẠC

Shu nữ.

Chị em nên tươi cười, nên đọc những văn vui vẻ

Một cô con gái nết nết tươi tỉnh, cặp mắt long lanh, trên môi lúc nào cũng thoảng có nụ cười, bao giờ cũng dễ dàng yêu, đáng mến hơn một cô đạo mạo nghiêm trang như cụ đồ nho, hay à rừ như tẩu chuối phải bão. Ai cũng ưa cũng thích người vui tính. Văn người vui tính mình thấy khoan khoái, hơn hờ gần người buồn như gần nước đá, lạnh buốt cả người, ai mà chịu nổi.

Đó, sự vui có ảnh hưởng tới sự giao thiệp như thế đó. Mà sự vui của chị em, lại còn cần thiết, càng có ảnh hưởng chệch thân thể chị em, cho những người xung quanh chị em lắm nữa.

Vui vẻ, chị em ưa hoạt động, ưa làm công việc gia chi em khỏe khoắn, không bị cơn ma bệnh dần vật, mà khỏe khoắn thân thể tức là khỏe khoắn tâm hồn: gặp sự khó khăn đau đớn vẫn giữ được thái độ vui vẻ, không núng trĩ.

Cô con gái tươi cười làm cho gia đình vui vẻ đầm ấm. Chua mạnh em có điều chi xích mích giận hờn nhau thì nói đùa

người này một câu, người nọ một câu, khiến phải cùng nhau hòa thuận lại. Con gì sung sướng bằng người đàn ông đi làm về, đang mệt nhọc bức mình với người trên, mà thấy người vợ tươi cười hoan hỉ đứng chờ cơm mình ở cửa. Thôi bao nhiêu những nỗi mệt nhọc, tức bức đều tiêu tán cả, trong lòng thư thái nhẹ nhàng rồi lại phấn chấn làm lung. An ủi chúng trong khi thất tri, khuyên khích chồng lúc nản lòng bằng nụ cười, lời ngọt ngào không còn gì điều hơn. Những bà mà đức ông chồng hay miệt mài nơi ca trường lều quán chờ nên ghen tức rầm rĩ, nên tươi cười ngọt ngào khuyến dỗ chồng, nên lo sao cho gia đình được vui vẻ đầm ấm. Thấy nơi chủ nợ của mình không lạnh lẽo buồn hiu thì các ông đâu có bị ai ép vâng cũng không bước đến ca trường lều quán nữa vì mục đích đến những nơi đó cũng chỉ tìm những thú vui mà thôi.

Biết bao nhiêu chị em không chịu hiểu như thế, cứ tam bô mặt nghiêm trang, cứ tự mình hăm mình vào cảnh sầu, chân nản cả công việc, thân thể yếu dần, tâm hồn mềm dặt, lam buồn lụy cả người xung quanh. Nỗi buồn của chị em do hoàn cảnh thì rất ít mà phần nhiều là do những cuốn tiểu thuyết «lệ» cả. Muốn trừ tuyệt các hạng văn sĩ, nữ sĩ đem cái «sầu trường tượng» đặt ra văn rền rĩ để «âm lạnh lòng bang hái của chị em thì phải lo thể những thứ văn sừ bằng một thứ văn vui vẻ, thứ văn đó làng văn Việt nam sản xuất chưa được mấy, có mấy cuốn thì loạn là ngôn chơi tình nghịch của các người xưa. Đọc không hứng thú gì.

Phong-hóa ra đời có một lời văn chau chuốt phúng dạn dị mà vui vẻ, những thời hư tục xấu, những nhân vật mà Phong-hóa chêm bích toàn là đương thời, chị em thường thấy cả, nên Phong-hóa rất được chị em hoan nghênh. Đọc Phong-hóa luôn, nhớ những câu văn vui vẻ, chị em khỏi bị các thứ văn sừ khác làm yếu ớt tâm hồn chị em, làm rầu rĩ về mặt thanh xuân của chị em.

THUY LIỆU

Sách mới in rồi :

AI MUỐN CHỮA KHỎI BỆNH MÀ KHÔNG PHẢI DÙNG THUỐC.

AI MUỐN BIẾT PHÉP TIỀN LÀ MÀU NHIỆM THỂ NÀO ?

NÊN MUA NGAY CUỐN SÁCH

THỜI - MIỀN NHẬT - BẢN

Nghiệm theo phương pháp của Đức (Alle magne)

Chuyên chữa các chứng bệnh Giã Op50. Ở xa mua thêm cước Op20. Thơ và Mandat để cho nhà xuất bản như vậy

NHẬT - NAM - THƯ QUÁN HANOI

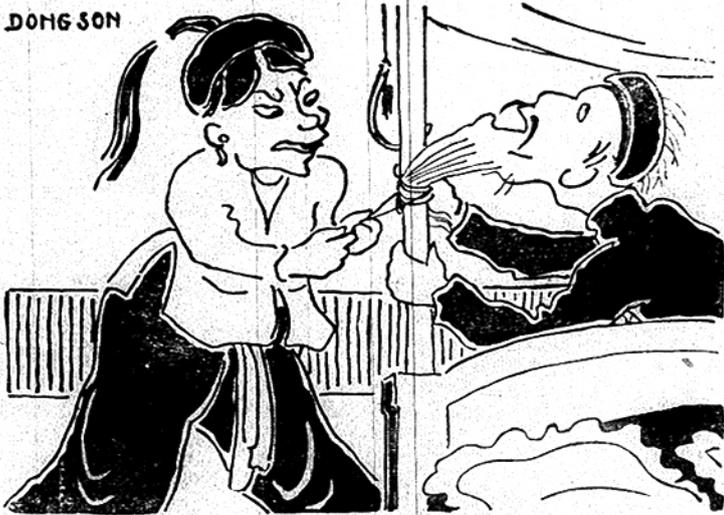
Muốn được như liền

Phải học thời miền mới được

Sách dạy thời-miền thuật đã in ra năm cuốn từ số 1 đến số 5 giá 2000. Ở xa mua, thêm cước Op30. Mua riêng từng cuốn cũng được. Mua buôn, mua lẻ. Thơ và mandat chỉ để cho nhà xuất bản NHẬT-NAM THƯ-QUÁN. HANOI.

Lấy Kiếu

DONG SON

— Một giây một bước đi giằng cho ra!

Làm giàu máy chóc

Mợ -- Phạm-Tá phó ruộm bờ hồ khéo thật, khăn mầu cà-phê sữa mà nếm như cà-phê sữa thật.

Cậu -- Máy nhil Sáng dùng khăn Phạm-Tá yếm tâm, ăn cơm với cá-gỗ mà làm gì chả chóng giàu.

Xin chú ý đến Ga Mới đầu cầu Paul Doumer Hanoi

Ở ngõ hàng Khoai (Rue Duranton) cạnh Gare Mới Đầu Cầu Hanoi số 54 và 56, téléphone số 268, có một xiềng nhận khoán làm các nhà, cửa, đồ đất và bán các thực gỗ: cây phiến và xê, (có xiềng máy cưa làm các thứ cửa, liteaux, lattis, các cái cửa li chớp và cọc.) giá hạ nhất ngoài Bắc, công việc làm rất nhanh chóng được vừa ý các quý khách.

Các quý khách cần sự gì về việc một thì đặt ngay cho bản hiệu vừa khỏi mất thì giờ mà lại có phần lợi.

Ở ngoài gare Hanoi lúc nào cũng có gỗ về bán.

Bản hiệu xin khai một vài thứ và bán chiếu khách trong ít lâu như lim một thước giá:

Rubi lợp ngói 0m.027x0,027 Giá Op056

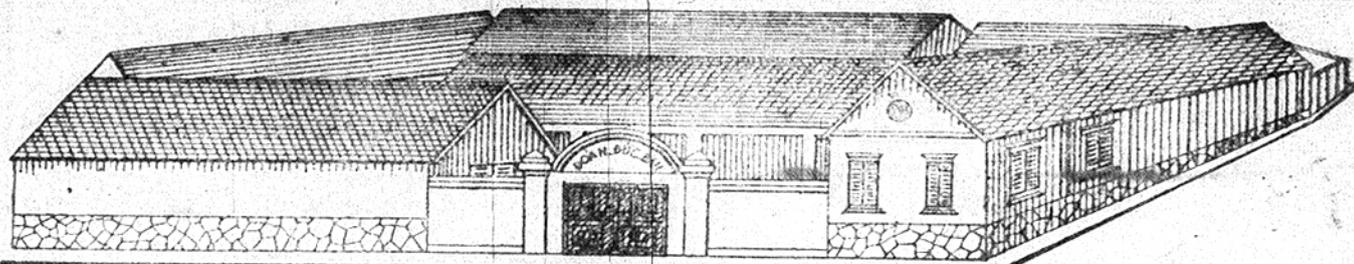
Lattis 0m027x0,010 Giá Op30.

Bản hiệu xin mách đùm các quý khách cần sự gì về việc làm nhà, và hiện đang cần các thợ mộc và thợ nề để đến mừng 10 tháng riêng Annam thì bản hiệu mở cửa hàng.

Kính cáo: Nguyễn-văn-Chúc Entrepreneur à Hanoi

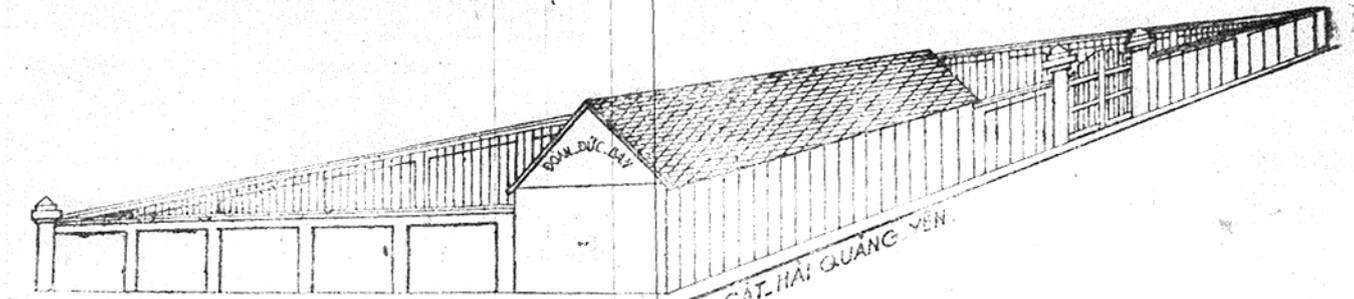

Cửa hàng bán
Nước Mắm
 82 Phố bờ sông
 Hàng Nâu
 (Quai Clemenceau)
 HANOI

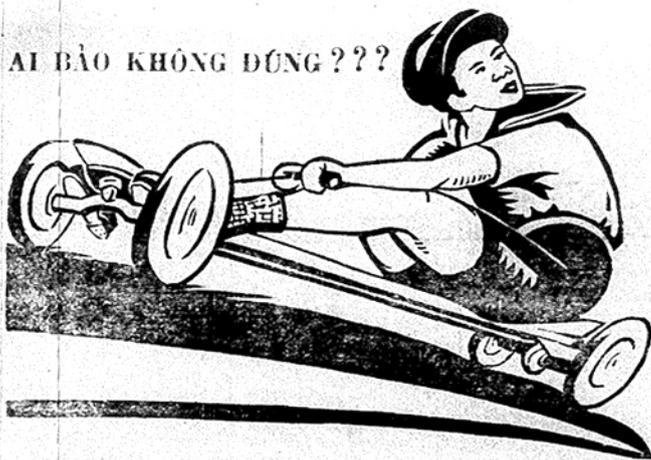
XUỞNG LỌC NƯỚC MẮM TRẮNG CỦA M. ĐOÀN ĐỨC BAN TẠI CÁT HẢI QUẢNG YÊN.

Phố bến
 Tàu Thủy
 Rue Maréchal Foch
 HAIPHONG

Cửa hàng và xưởng mắm do M. Đoàn Đức Ban quản trị lấy

AI BẢO KHÔNG ĐÚNG ???

« AUTO FORT » là một thứ đồ chơi rất thích hợp cho trẻ con, vì nó đem cho:

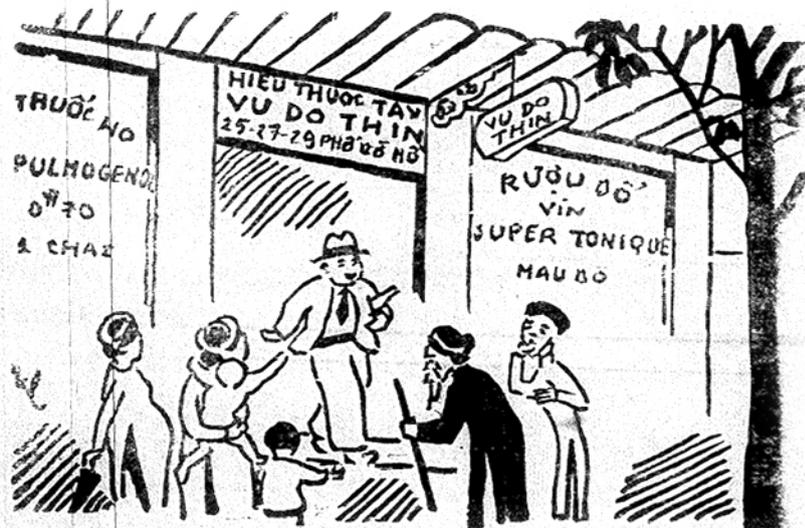
- Bắp thịt nở nang
- Tinh thần sáng khoái
- Chơi « AUTO FORT » không có gì là nguy hiểm, người sẽ được khỏe mạnh, nhanh nhẹn, lại thêm nên can đảm.

Ai cho những điều kể trên là không đúng, xin mời tại thí nghiệm tại:

Hiệu Phúc Long

43 - Phố Hàng Đậu Hanoi - giấy nói : số 251

Bán buôn và Bán lẻ

NÊN HÚT THUỐC THOM

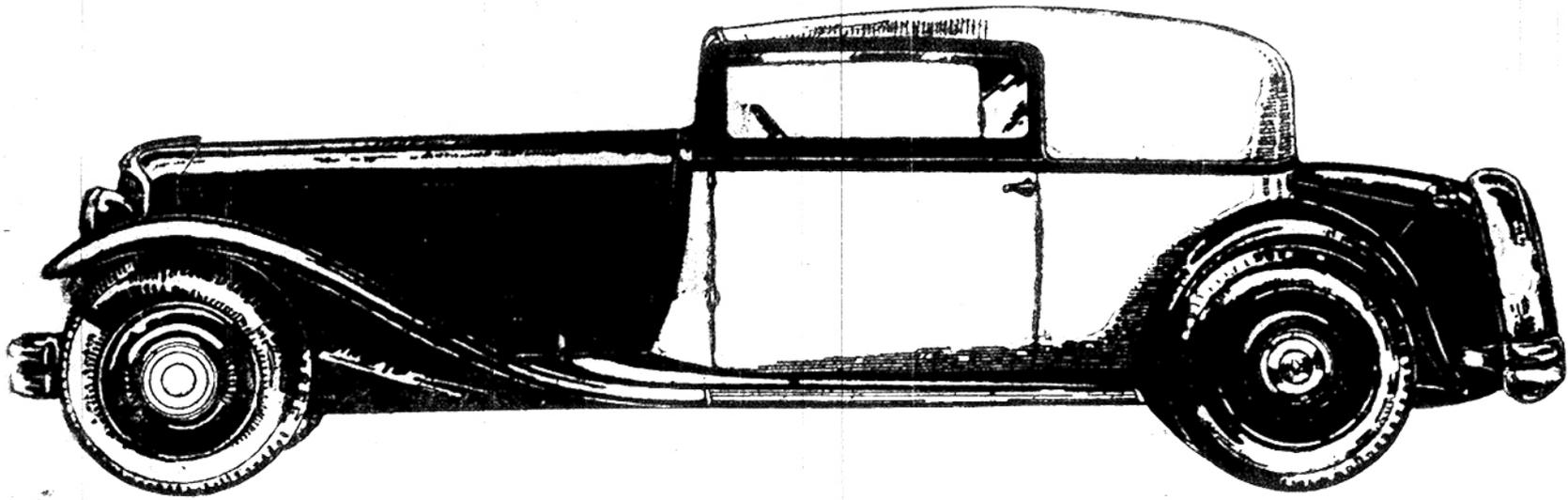

0,15

COMPAGNIE COLONIE TABAC

TAN THANH
 145 HÀNG BẠC HANOI
 ĐỒNG CHỮA VÀ BÁN
 ĐỒ ĐỒ PHỤ TÙNG
XE TAY
 KIỂU MỚI
 GIÁNG ĐẸP
 GIÁ DẸ

CHÍNH THỰC XE CỦA PHÁP
MÀ CÁC NGÀI HOAN NGHÊNH HƠN CẢ

Xe Nerva Sport
hiêu RENAULT

8 máy một hàng

STAI

HANOI-HAIPHONG

ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN

ĐI NGHE ÔNG NGUYỄN-CÔNG-TIÊU DIỄN THUYẾT

Bước vào, thỉnh giả đã đóng. Đến giả đương lập hấp: « muốn bảo vệ tính mệnh, khi loài rùa gặp nạn thì rút cổ, co chân, thu mình vào mai, trừ có điện hay lửa mới chịu thò đầu ra. Nhưng dùng cách ấy thì giả man quí, vậy để xin các ngài... » Giả man thật, nhưng nghe như mỗi lần có người đến thăm Thủy-tiên-trang thì ông Tiêu chăm một que riêm đốt lưng con rùa của ông.

Còn nhiều loài ẩn mình như sâu hình lá, cánh cây, chim màu bùn. Nhất là loài rồng đất ở Việt-yên lại

có cái đặc sắc là đổi màu da được. Những loài ẩn hình như vậy không phải vì nhũn, sợ người ta trông thấy mình đâu. Chỉ vì yếu ớt mà giới phó cho cách ẩn hình tự nhiên ấy để loài khác khỏi thịt dấy thôi.

Về cách sinh hoạt của các loài rất bí hiểm như ong, muỗi, rươi, cà-cuồng, thỉnh giả đều được nghe rõ ràng, cả đến như loài rệp không biết ghen vì không cần đục cũng sinh nở được.

Những sự kỳ quan khác như: con chó, con gà, ba ba, con cóc, buồng móc, buồng cau, như gà năm ngọc

hành, cây chuối 51 buồng... không sót thứ gì. Ông lại kể cho biết cây « đoạn trường thảo » ở Sá-bã, có chất độc, chỉ sơ ba tí là chết. Ông không biết đây chứ ở Cao-bằng có cây «ngôn bô» có nào hơn duyên. tụi phân, không cần phải Trúc-bách, Hoàn-kiếm, chỉ ném cho một lá đã thấy nhe răng.

Nói tóm lại, thỉnh giả hôm qua được nghe nhiều sự lạ. Nhưng ấy chỉ riêng về thỉnh giả nào không mua bí Khoa-Học hay chưa đến Thủy-tiên-trang lần nào. Còn người khác thì... như người quay cái đĩa

hát đã môn.
Lúc tan có mấy câu kết: « sự kỳ quan trong sử-tru còn rộng, nhưng ta hãy làm kẻ máy chi đó thôi ». Phải, nếu kể nữa thì báo Khoa-học xuất bản giấy trắng ư? nhưng thực, tất cả những sự kỳ quan ông đã kể cũng chưa kỳ bằng ông không nói đến lí với, bèo hoa dâu và thủy tiên (chưa mọc), chưa kỳ bằng trong mấy hàng thỉnh giả có ông Nguyễn-văn-Tổ trường bác-cổ mới cắt bỏ cái « tổ chầy ». Đó mới là một chi kỳ quan!

NHẬT-SÁCH

Bài ca chợ phiên

Hai hào vè của chợ « Phiên »,
Vui chơi cho đáng đồng tiền liêu pha,
Bước vào gặp á gần hoa,
« Tiên » lên cũng giữ lại ra thêm phiên,
Bên nà anh « Quí » anh « Niền »,
ên kia chị « Nguyệt » chị « Xuyên » chào cười.

Vào ra chạt nêch những người,
Tùng đi ném lại toi bời cánh hoa.
- Này giũa diều vô lấu ta.
Còn quyền kiếm thuật « Đinh » ba, hơn người.

Vòng nghe câu truyện bên tai.
Qua « Nghiêm » hàng bánh chẳng ai muốn vào.

Thả cá, dáo đĩa vui sao.
Mặt su mà được biết bao nụ cười,
Nữ công gian ấy mới tươi.

Kẹo ngon, bánh lạ, đàn rudi mê man.
La liệt đủ thứ trên bàn,
Áo đan, quần nịt, khăn san, thêu cườm.
Cỏ nào đứng đó cũng thơm,
Ai mà liếc lăm có tướm lại luôn.

Các cô có bán lời buồn,
Đề mai tan chợ khi buồn cho ai.
Chợ phiên thực đã chiều người.
Quý liễu chợ phiên khách

Phụ-nữ Thề thao

Các đèn sira lẽ Thương nguyên,
« Con công, đê lử » đua chen tối ngày.
Xiết bao cảnh lạ, trò hay,
Bên kia ông ọ, bên này ẻ a!

Dáng sao rải hạn bao nhà?
Mong cho gia trạch đều hòa, tốt tươi.
Hình nhân thế mạng những ai,
Già kia đời mệnh người thế a?...

Nhộn nơngi tốt một bà,
Khán xanh, áo đỏ coi ra cũng linh.
Liu lo truyện bảo liên thanh.
« Miệng tràn, bông thành » loanh quanh
nực cười.

Hai bên hữu cận râm người,
Suýt soa khấn vài nhữnh nhữ nhỏ to.
Hết bông cày, đến bông cỏ,
Kể khoe diều mùa, người phở giàng nôm.

Châu quan lớn vừa mới lên,
Tiếp theo giá mầu ở trên thượng ngàn.
Khi nhũy mùa, lúc « bời khan »,
Dịp dâng theo với cung dân thấp cao.

Mừng thắm « phụ nữ thề thao »
Cái món bời, nhũy nhữ nào kém ai.
Rời ra hẳn được hơn người,
Điền kinh rạng về giống người Việt-nam.

TAO-TH

Sách dạy đàn lời mới

(để học chóng hiểu hơn nốt đơn lấy)
Vi ai cũng phàn nàn rằng tốn tiền lại phí công vô ích về sách đơn, bởi thế nên quyền « TÀN ĐIỀU CẨM » mới ra đời do một nhà danh-cầm nhất ở Nam-kỳ là Hồ-kim-Chi liên-sinh lăm phen dụng công khảo cứu ra một phương pháp rất mới mẻ, nay đã được hoàn toàn đặc sắc để hiểu các bạn tri-âm.
Cứ dù các bài Saigon bài Huế và bài tàu láy, nam, bắc, còn bài ca chính tay tác giả soạn ra toàn là văn chương về luân-lý ch chắc từ xưa đến nay chưa hề có quyển sách nào dạy đơn bằng mới như thế bao giờ.
Khuôn khổ 31x21. bìa cứng, giấy tốt, đồ (nhũ) rất rõ ràng. Vào khoảng từ 1 đến 10 Mars 1933 sẽ có bán tại nhà sát-giác bờ-hồ và các hàng sách khác.
Có gửi bán tại Tin-đức thư-xã Saigon.

Thơm nhất thế giới

NƯỚC HOA HIỆU CON VOI

Jasmin, Violette, Quelques Fleurs, Fleur d'Amour, Narcisse Noir, Rose Mouthe.

1 lọ 3 grammes Op20, 1 tá 1p80, 10 tá 17p00,
1 lọ 6 grammes Op30, 1 tá 2p70, 10 tá 62p00
1 lọ 20 grammes Op70, 1 tá 6p30, 10 tá 62p00

PHÚC-LỢI

79 Avenue Paul Doumer à Haiphong
Các hiệu to các tỉnh có bán

Từ-Ngọc-Liên đồ

(78) Bầy tám phố Hàng Gai,
Chữa lậu thực rất tài,
Chăm người không sai một,
Thầy thuốc đó biết ai?

Già rồi

Có phải Từ - Ngọc - Liên
Chữa lậu thực như tiên
Chăm người không sai một
Bệnh nặng cũng khỏi liền.

Khen rằng mãi tiếp lại đa năng
Vừa hồi buồng nôm đã nói phùng
Hà-nội kàng Gai nhũ bầy tám
Chuyên môn chữa lậu chủ ai bằng.

Tiệm Đức Hằng

Bán thuốc lậu
148, Boulevard Albert 1er Beka-

Xin lưu ý đến nhà trồng răng Trần-Quang-Minh 499 phố hàng Bông Hanoi

PARFUMERIE KARDINOT PARIS

NƯỚC HOA « La Reine des Parfums » tức là « Bà chúa nước hoa » thơm rất lịch-sự, mỗi lần sử dụng được một tuần
Lọ nhón: 1p50 Lọ nhỏ: Op85
THUỐC BÔI-BẤU rất hợp thời, không có gàu, chỉ một lượt được cả ngày không vỡ, thuốc rất thơm, giá lại rất hạ, chưa từng có thế thuốc ỉn như thế mà lại rẻ như thế bao giờ.
Fixateur Parisien Rix Brillanbel Brillantine Dollar
Lọ nhón Op38 Lọ nhỏ Op50 Lọ nhón Op48 Lọ nhỏ Op22
Thư thường Op25 Thư Lux Op30 Bán ở các hàng tạp-hóa to ở Hanoi. — Ở tỉnh xa, ai muốn mua buôn mua lẻ xin viết hỏi tiệm VẠN-HOÀ 46-46 Rue Tyrant HANOI

Lấy kiện Bây giờ thay bực đời ngôi

Ngày xưa ...

Ngày nay ...

..từ nhỏ đến lớn..

Thái độ quân tử của báo Đông Phương

Báo Đông-Phương số 821 có đăng một bài đại-luận, kéo từ trang nhất sang trang nhì, của một bậc độc giả của báo ấy gửi đăng công kích Phong-Hóa.

Nghe là báo Đông-Phương nói là của một bậc độc giả gửi đăng.

Lạ một điều là ông bậc độc giả ấy cứ tự nhận là Đông-phương, cái cho Đông-phương y như là báo Đông-phương vậy.

Từ-ly xưa nay cứ tưởng rằng công kích ai thì ra mặt mà công kích mới là thái-độ quân-tử, đến bây giờ mới được quý đồng nghiệp bảo khéo cho rằng như thế là tiểu nhân, mà có giấu mặt hoặc « ném đá giấu tay » mới là thái-độ của người quân tử.

Báo Đông-phương đã là quân tử, chắc cho người khác là tiểu nhân hết. Thực vậy, báo ấy bảo rằng phạm người quân tử không dùng lời thô bỉ, không ăn cắp văn và nhất là tránh của người ta, không hóai lòng tìm vết, không cáo gian cho ai. Phải lắm, nghị luận như vậy thật là sắc đáng, thật là chận chính, dăm thưa bạn đồng nghiệp.

Phong-hóa báo Đông-phương khôn? Tiểu nhân. Báo Đông-phương đại? Cũng tiểu nhân. Phong-hóa nói ông T. D. (có lẽ cũng lại là bạn độc-giả của Đông-phương) thông minh? Thôi bí lắm! Phong-hóa báo Đông-phương thành thực? Lại càng thô-bí lắm!

Nếu thế mà là tiểu nhân, nếu dùng chữ thanh tao nhẹ nhàng là tiểu nhân, Phong-hóa vui lòng mà nhận lấy cái mỹ-danh ấy.

Còn báo Đông-phương? Quân-tử hết chỗ nói, phong-nbã hết chỗ nói. Nào báo Phong-hóa « hóa phong » (xin chỉ cho bạn đồng nghiệp biết hai chữ này Thương báo « ăn cắp » của bạn đăng

lên báo đã hơn hai tháng nay) nào báo Phong-hóa « tiểu nhân », « đánh cắp truyện của Tàu, của Tây », « dộng toàn mồm tòm » (ôi phong nhà thay báo Đông-phương..) « lão quá » (ôi quân-tử thay báo Đông-phương..).

Nếu ăn nói như vậy là trang quân tử, thì dân An-nam mình nhiều quân tử quá. Không nói đâu xa, lên ngay chợ Đông-xuân cũng đủ rõ.

Ăn nói đã quân tử, hành động báo Đông-phương lại càng quân tử. Báo ấy quân tử khi nào lại hóai lòng tìm vết, khi nào lại vu khống cho người khác.

Báo Đông-phương nói : « biết đâu phân nhiều tranh hoạt động của Phong hóa là mượn ở quyển Almanach « Biết đâu ! Đây, lập luận chắc chắn không? Phong-hóa xin thú thật rằng bây giờ nghe Đông-phương nói mới biết là mình lấy tranh khỏi bài của quyển Almanach (quyển nào thế) chứ từ xưa đến nay vẫn yên trí rằng là của mình nghĩ ra. Mà thật ra cũng chưa giờ đến quyển Almanach nào bao giờ.

Hay là tranh Phong-hóa giống tranh của quyền ấy?

Thế thì linh hồn to hay gặp nhau thật. Xin Đông-phương thử trích bức tranh ấy ở Almanach ra xem mình nó có đúng không.

Đông-phương lại báo Phong-hóa chỉ công kích đời tư người ta, Phong-hóa xưa nay vẫn lấy sự hành động nào của cá nhân có can hệ đến xã hội ra công kích, Đông-phương cũng biết vậy. Cũng biết vậy mà nói khác đi mới là thái-độ quân-tử, nói sai sự thực để chực reo hại cho người khác, không phải là vu khống đâu, là thái-độ người quân-tử đấy.

Thôi, lòng đầy, Đông-phương có mà tìm mà hóai đi, cổ lên, cổ mà giữ cái thái-độ của người quân tử.

Cơ quan tiền thủ

Báo Đông-phương không những là quân-tử, lại còn là cơ quan tiền thủ nữa.

Độc câu châm ngôn « Vua Vũ nghe lời nói phải sụp xuống lấy » của báo ấy lại cũng rõ ràng thế.

Ý bạn đồng-nghiệp muốn vì Phong-hóa với vua Vũ chăng? Thế thì danh-giá cho Phong-hóa quá. Không có lẽ, chắc là bạn tư vì bạn với vua Vũ đấy.

Nhưng Phong-hóa không giám nhận đầu, đức Báo-Đại bỏ lạy đã lâu rồi.

Mà lạy thì cứ việc mà lạy, can gì phải nêu lên báo cái tục vô-nhân-đạo ấy? Hay là Đông-phương cho tồn cổ là tiền thủ? Cũng là một ý kiến mới đấy.

Nói cho đúng, thì theo thiên-kính của kẻ tiểu-nhân này, Đông-phương cũng biết mới là phải, biết theo mới, nhưng phải cái vô còn hơi cổ lỗ.

Thế mới-biết linh hồn nhỏ cũng có khi gặp linh hồn to, nhưng gặp nhau chỉ trong chớp lát.

Về bài « Phong-hóa có suy-đổi không » Phong-hóa nói rõ đã nhiều lần, nên không muốn bàn đến nữa. Còn câu « quan tham lại những vì đâu mà ra? Bởi vì nhiều người không biết tâm lý là gì », Phong-hóa số 73 đã cải-cải lại rằng : « bởi vì nhiều người không có lương tâm, không biết công-lý là gì ». Số báo ấy ra trước số báo 821 của Đông-phương, Hay là Đông-phương thấy bài cải chính của Phong-hóa rồi mới vụt nghĩ ra rằng câu ấy không có nghĩa? rất trước bạn đồng nghiệp, Từ-ly giả nhòì : « Biết đâu, biết đâu đấy ? »

TỪ-LY

Bàn ngang.

Lòng chân đời vốn là quốc hồn quốc túy của ta, hồn sâu thẳm vốn là của ông cha ta để lại cho ta, ta phải bảo tồn, như ta phải bảo tồn núi sông, sông núi quê hương. Các nhà văn sĩ Việt Nam nghĩ thế, nghĩ thế nên mới óc tìm những giọng thiết tha ảo não để khóc nỗi đời éo le.

Sống ư? Khờ. Chết ư? Khờ. Không lấy được nhau ư? Khờ. Lấy được nhau ư? Càng khờ lắm.

La rụng ư? Buồn. Lá mọc ư? Lại càng buồn. Con vượn rú, con quốc kêu, con gà gáy, con lợn ừ ừ, đều là cảnh đáng thương tâm, làm chua chất lòng nhà văn-sĩ. Nước mắt nước mũi họ rơi ra van thơ, làm cho độc giả muốn khóc, nhưng vì thương họ quá nên không rơi ra được giọt nước mắt.

Ngày xưa các cụ ta có cụ bắt trước Tàu, khóc, bây giờ họ bắt trước các cụ, cũng khóc. Phải lắm! họ nghĩ phải lắm. Bắt trước lần đầu là bả rã, thì bắt trước lần thứ hai lại tàn khốc đặc biệt.

Nhưng không phải họ bắt trước được. Linh hồn họ giống linh hồn người xưa đấy thôi. Người buồn nên văn buồn, ghi sinh ra thế! Đa cảm đa sầu, ắt là văn cũng nhuốm vẻ đau đớn ú ẻ. Họ buồn, họ cho ở đời là khổ, họ chỉ muốn chết.

Họ muốn chết, mà họ chưa chết cũng vì ta đấy! Vì lòng bác ái, tri cứu đời, nên họ muốn cho ta cũng như họ, cũng buồn cũng khổ, cũng muốn chết. Bao giờ cho cả dân Việt chán đời, bao giờ cho cả nước Nam hóa ra bề khổ mệnh mỏng (biết đâu đấy, tang điền biến vì thương hải) bấy giờ họ mới đánh nhằm một buồng tay!

TỪ LY

Số sau số nói về
Cuộc chợ phiên
của Phong-Hóa tổ chức

MẤY LỜI GỌI LÀ KẾT LUẬN

(1) Năm ấy có tin xong khoa mỗ Chính-phủ sẽ bãi bỏ thi trường Nam, cha tôi liền xin thầy đồ để cho chúng tôi học chữ tày, Thầy cười nhạt bảo cha tôi :

— Ngại nghĩ thế cũng là phải : Làm người phải biết gì chiều nào che chiều ấy. Và ở cái thời đại ông Nghê ông Cống cũng nằm cơ này, còn ai thêm chuộng nho giáo?... Họ chẳng có lão gân này.

Rồi thầy trò chúng tôi từ biệt nhau. Hai tháng sau bọn môn sinh cu Nhi tôi đã nghiệm nhiên trở lên những tay Pháp học Nghĩa là chúng tôi học đầu học quốc ngữ và văn tày.

Một buổi sáng. Buổi học đing kỷ niệm trong đời Pháp - học của tôi, quan Chánh Công-sứ tỉnh Thái-Bình đến thăm trường.

Mấy hôm trước quan huyện có cho lính ra bio cho thầy giáo chúng tôi biết cái tin long trọng ấy, nên thầy chọn rằm người học trò khá nhất cho ngồi bàn đầu để bề quan sứ có hỏi thì còn ứng đáp. Trong sự ấy có anh Tý và tôi. Thầy lại giấy cho mấy câu bắt học thuộc lòng để trả lời quan sứ.

Những điều thầy dự đoán đều xảy ra cả. Quan chánh sau khi xem sách anh Tý khen chữ tốt, rồi tươi cười hỏi :

— Comment vous appelez vous ? (tên anh là gì)

Anh Tý liền chấp tay vào ngực kéo một mạch :

Bonjour monsieur le Résident comment vous appelez vous je m'appelle Tý quel âge avez vous j'ai dix ans... (Lấy quan công sứ, tên anh là gì, tên tôi là Tý anh lên mấy tuổi tôi lên mười).

Thầy trợn mắt nhìn. Còn quan Công-sứ thì ngài mỉm cười khen một câu bằng tiếng Annam :

1) Xem Phong-hóa số trước.

Tốt ! tốt lắm.

Ấy đấy, ảnh hưởng của cách học như con vẹt ăn sâu vào óc bọn chúng tôi đến như thế.

Tạm hết

NHỊ-LINH

TỰA

Nhất-linh đọc xong truyện Mục tàu giấy bản của Nhị-linh, nhân cảm hứng viết bài này gọi là có bài hậu tự (postface).

Xuống chơi ông Tú Lân ái ngại cho cảnh hân nho. Ông là người nhả, ít nói, cách cử chỉ ung dung, đối đãi với mình tuy học thức, địa vị cách biệt mà cũng tương đắc lắm. Cho nên đến chơi ông không phải vì thiệp mà đến.

Nhà ông ở cuối xóm, trong vườn trồng đầy khoai, vài gian nhà lá trông tiêu tụy. Lúc đó ông mặc cái áo nâu cũ đã vá nhiều chỗ, vội khoác cái áo lương ra ngoài. Áo lương ông giữ cẩn thận lắm, đi đâu cũng chỉ có cái áo ấy mà thôi. Ông Tú lại nghiện, gầy gò mà sanh sao, trông vẫn nhân thật, nhưng có vẻ yếu ớt không được cường tráng, hình như sinh lỡ thời, cũng cố sống thời thóp cho qua ngày qua tháng mà thôi, không thiết làm gì.

Tôi cũng nằm vào bàn đèn nói truyện, đầu gối lên một chồng sách nhỏ, ông Tú cũng lấy sách làm gối, sách vở của thánh hiền không xem đến nữa, thời dùng vào việc ấy cũng tiện lắm. Ông than vãn với tôi về cảnh nghèo của ông, muốn xin ra làm thừa-phái

mà nhà nước không bỏ. Tôi nói đến truyện thời thế, ông có vẻ buồn, mà bảo tôi rằng :

« Chúng tôi cũng biết là đã hết cả nghị lực rồi, không làm được cái gì mà cũng không muốn làm gì. Tôi biết là tôi khổ vì không thích gì cả ở đời mà được vui là vì mình tin về một cái gì, suốt đời cố công mà theo đuổi, chứ như tôi thật không còn tin gì nữa, đời tôi sống đây thật là vô nghĩa lý »

Ông nói đến đây có ý buồn, vuốt râu thờ giải, cầm cái tàu lên lại đặt xuống, hai con mắt ông lơ lơ, ngou đèn dầu mờ, tôi trở g cái gì lúc đó cũng hình như uest oái, một nhọc, trong lòng buồn lạ. Hân học suy, rưng rưng nghĩ một vắng vẻ, cái công phu học tập trong buổi hoa niên theo mây theo gió cả. Từ nay non sông nước Nam không phải là riêng non sông của bọn nhà nho nữa, thật là phẩn hoi, hững hờ mà cách biệt từ đây.

Tôi ngồi nói truyện với ông, chỉ muốn ông kể cho nghe cái gì về phong tục cổ, cảnh tượng cổ, để học được ít nhiều. Nhưng đời xưa càng rục rờ thế nào thời lại càng thấy đời nay

ủy mà như thế. Rồi hết năm nợ sang năm kia bọn nho cứ lần lượt mà khuất dần, kể sang người hèn, kể nghề ngang trêu ngạo đài các kể lần khuất trong chốn nhà tranh, ai ai cũng mang cái hình ảnh vậy nghìn đời mà làm tan trong một khắc.

Tôi n i truyện với ông có thù vì mà thật như là cái tôi phải nghe, ra đến ngoài thấy ánh sáng trong trẻo, thấy là cây pháp phối, trong lòng như

nhẹ hẳn ! Cái vui ở đời có phải là chỉ riêng cho bọn tài ưu niên, cho người cường tráng không, ta trông cảnh mà ta vui, có phải vì trong lòng ta nhiều hy vọng, nhiều mộng tưởng không? hay tại ta bồn tình yêu đời, mến đời, nên chỉ một tia ánh sáng một cơn gió thoảng, một tiếng chim kêu cũng làm cho ta biết được cái vui ở đời, biết được cái vui rằng ta sống đây !

Ta vui vì ta trông ra xa, nghĩ đến cái thế giới mới sắp đem lại cho ta bao nhiêu điều ta vẫn ước mong. Còn ông Tú, ông chỉ nhìn lại sau, nhìn cái thế giới cũ, cái thế giới sắp tàn, nghìn vạn năm không còn thấy nữa, thì thế nào mà ông không chán nản, làm thế nào mà ông có được cái hăng hái lấy sống làm vui !

Ngày ngày ông ngồi nhìn ra vườn khoai, ao bèo mà than tiếc cái đời cũ đã qua, than cho cái thân mình yếu đuối, than cho cái cảnh nghèo hèn, của một nhà nho sinh lỡ thời.

Ông chỉ còn ngồi đây mà đợi cái chết, nó đem ông đi theo với cái thế giới cũ, cái thế giới mục tàu giấy bản.

Sơn Trinh cửa Không lạnh lùng, Sách nhớ một giấy bút lông khó ngồi. Làng nho cái kẻ sinh nhai, Mọi ao bèo, nộ vườn khoai tiêu điều NHẤT-LINH

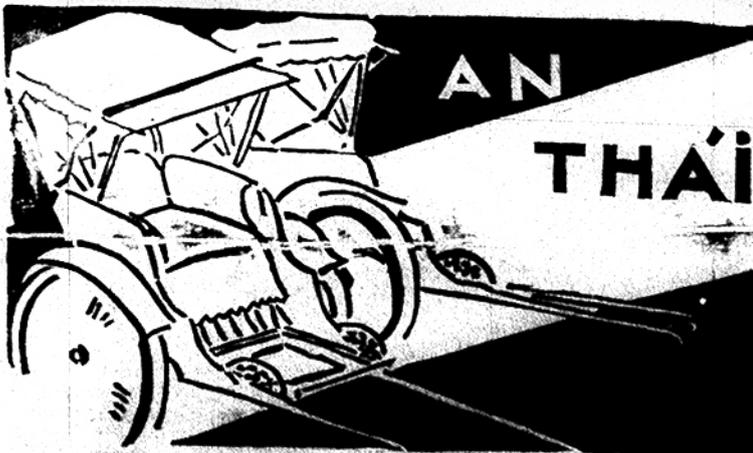
Số sáu số : *1 đầu dang :

Hanoi... ban đêm Phóng-sự của việtsinh

SỐ MÙA XUÂN CỦA PHONG-HÓA

sẽ nói loan về HỘI CHỮA HƯƠNG-TÍCH

Sẽ có Một bức tranh phụ-bản của nhà danh-họa Nguyễn-Phan-Chánh

Hiệu xe số 23 phố Cầu gỗ Hanoi, vì sự hẹp hòi nên đã dọn về cửa sang đường số 1 phố Nguyễn Trọng Hiệp.

NHÀ THÍ NGHIỆM BỆNH LẬU GIANG Đã phát minh những thứ thuốc chữa về bệnh ấy

Hệ thuốc Lê-Huy-Phách làm thuốc đã lâu năm, đặt phòng riêng để thí nghiệm bệnh Lậu và Giang mai. Hồi năm 1931 đã phát minh ra một thứ thuốc này để chữa về bệnh ấy. Lậu mới phải (état aigue) bắt cứ máu, máu buổi tức, chỉ dùng từ 4 đến 6 là khỏi hẳn, mỗi ve giá 0p40

Lậu lâu năm état chronique thường sinh ra các triệu chứng vàng da, hay đục cùng là vẫn vẫn lúc đi tiểu thấy cóng, từ chỉ mỗi một, yếu đuối và còn sinh nhiều chứng khó chữa khác nữa. Như thế chỉ dùng 2 ve lết trúng ga mỗi ve 0p60 và 1 hộp to bđ ngũ-lạng-trừ 1m 2p. hộp nhỏ 1p0. là khỏi hẳn. Thứ thuốc này ai dùng không khổ: sẽ giải lại tiền. Còn bệnh giang mai thì bắt cứ nặng đến đâu, cũng thuốc của bản hiệu cũng chóng khỏi hơn là bệnh lậu. ai ai đều biết. Muốn hỏi điều gì định theo timbre 0p-05 giải lời ngay

Ở xa mua thuốc gửi thư về sẽ cách lịnh hóa giao ngân (C. P.) thư và manlat xin đề :

(M. Lê-Huy-Phách 12 Route Sinh-từ Hanoi (Tonkin

VUI CƯỜI.

Mua giời

Một hôm bạn tôi đến khoe với tôi thế này mà rồi tôi cứ nức nở khen mãi:
 - Bà ơi: « nhà tôi nó hay ghen quá tôi đi chơi đâu độ hai ba ngày về. hay nó nghe nói phoga thanh rằng tôi có nhân tình thì nó chỉ khóc thôi, đó thế nào cũng không được. Một hôm tôi nghĩ được một kế, tôi đi chơi về, thấy về mặt, nó đã khóc, tôi vào màn nằm sul sít khóc, nó tưởng tôi làm sao, cuống quít lên, thế là nó quên khóc. Từ đây hễ thấy nó sắp khóc, thì tôi khóc trước bác ạ! »

Mua trống

Hai mẹ con đi qua hàng Trống, Con đòi mua một cái trống. Mẹ mắng: « mua về làm rầm nhà, ta may đánh chết. » Con: « mẹ ạ, không sao, dè khi nào ba con ngủ con mới gõ. »

Sư tử

- Theo chữ nho thì sư phụ là thầy giáo, sư mẫu là cô giáo...
 - Thế con thầy thì là gì?
 - Sư tử.

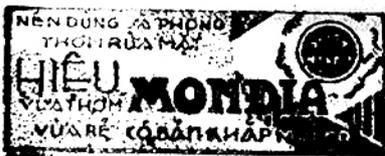
Các bài dự thi

Của Đ. B. T. Hanoi.
Không nói rồi.

Cụ lý lên quan. Tôi của phủ gặp cụ lệ hỏi: « quan có nhà không? » Cụ lệ trả lời: « ngoài cửa ngõ một lại: « quan đi chơi... »
 Cụ lý biết thóp gọi: « này cụ., có vài hào biếu cụ mua diêm thuốc! » Cụ lệ quay lại lấy tiền rồi tươi cười đáp: « tôi có nói rồi đâu, quan đang lừng thừng đi chơi... trong buồng! »

Của Đ. K. N. Thanh-hóa.
Chửi chửi.

Bà B ngồi bắt chấy cho con, được cái nào bỏ vào miệng cúp dôm dốp. Ông A lại chơi, thấy thế định xô, giọng dặc nói:
 - Ván cầu.
 Bà B biết là xô, nhưng không hiểu nói gì, đành phải làm bộ tươi cười, mượn giỡn hộ.
 Ông A dặc chỉ nói:
 - Có gì mà không hiểu? Ván: máy cầu: chớ, máy chớ là mo chấy, nghĩa là bà đã soi hết một mo chấy rồi.

Bà B cảm lắm, nghiêng rắng ngắm:
 - Khó gì, khó gì, óng ơi!
 - Cái gì...?
 - Cái khi gió mà không biết à?

2. Tài bất chước.

Chàng kia hay nói khoác. Một hôm đứng giữa chợ khoe rằng có tài bất chước tiếng loài cầm thú, bất kỳ con gì, một cách thật hết.

Rồi giả làm mèo kêu, chó sủa, chim hót...

Tưởng như thế đã giỏi, liền cười một cách tự đắc.

Ngửa mặt, một người bảo:
 - Anh khỉ nhại tiếng cá rần trên bếp xem... ào.

3. Lời trẻ

Cậu Tám lên bảy tuổi. Mẹ vừa cho một cái ô tô và một con búp bê. Anh cậu lên chín, hỏi:

- Trong hai thứ, em thích thứ nào?
 Cậu Tám không biết đáp tại thế nào, phải nín lặng. Nhưng một phút sau, ghé miệng vào tai anh, khẽ nói:
 - Tám thích ô-tô, nhưng anh đừng nói cho con búp bê nó biết.

Của V. V. H. Namdinh.

Một với một

Thầy giáo - Sinh, một với một là mấy?
 Sinh - Thưa thầy, một với một là ba.
 Thầy giáo gắt - Thế thì học hành gì?
 Tao với mày là mấy, con khỉ? Sinh (luống cuống) - Thưa... thưa thầy, thầy với con là hai con khỉ ạ.

Danh sách những người dự thi

Có D T V Dieulefils - Hanoi: 18 bài
 - O O - T L Grand - Rue Thanh-hóa: 5 bài
 - N V M. Thịnh-Hào Hà-dông: 3 bài
 - H T Seil. Hanoi: 2 bài
 - V T Marchal Pélain Hanoi: 2 bài
 - N T I H. Khâm-thiên: 2 bài
 - P T N. Khâm-thiên: 2 bài
 - T V A Sinh-lừ Hanoi: 1 tranh
 D B T Changeurs Hanoi: 3 bài, 3 tranh
 - V V H. Nam-dinh: 5 bài
 - N X H. Carnot Hanoi: 3 tranh
 - H H L. Roon:

2 bài - D K N. dit Phan Thanh-hóa;
 7 bài - V Q L. Bordeaux Hengay: 2 bài
 - V M Hiếu: 2 bài 4 tranh. - Tom: 2 tranh.

CUỘC THI TRUYỀN « VUI CƯỜI »

Bắt đầu từ số 28 bản báo mở một cuộc « thi cười » Trong mỗi số, sẽ đăng lên độ bốn, năm bài mà bản báo xét ra là hay nhất.

Hết bốn kỳ sẽ có hai giải thưởng Giải nhất một năm báo, giải nhì nửa năm báo để thưởng hai bài hay nhất trong bốn kỳ báo ấy.

Mỗi bài không được quá ba mươi dòng.

Xin để chỗ ở cho rõ ràng, để tiện việc gửi báo biểu.

CUỘC THI TRANH KHÔI HẢI

Mỗi số báo sẽ có đăng vài bức tranh hay nhất.

Hết bốn kỳ sẽ có hai giải thưởng: Giải nhất một năm báo.

Giải nhì nửa năm báo.

Tranh vẽ chiều giải 13 phần, chiều cao 10 phần, có lời chú thích hay không cũng được, miễn là buồn cười!

Mấy lời phân trần

Có nhiều người hoặc bất chước chuyện cũ hoặc dựa theo chuyện cũ hay chuyện nước ngoài mà làm bài vui cười. Trừ một vài chuyện đã phổ thông ai cũng biết còn thì không tài nào mà kiếm soát cho khắp được. Vì lẽ ấy nên những bài nào hợp phong tục Annam mà có vẻ tân kỳ, đặc biệt, thì bản báo cũng cho là trắng cách.

Phong-Hóa

Kết quả cuộc thi

từ số 31 đến số 34

A) thi bài vui cười.

Giải nhất: 1 năm báo: bài « Sự thật mất lòng » đăng trong số 31, của ông Nguyễn-hữu-Khê N. 24 Rue des Ferblantiers Hanoi.

Giải nhì: nửa năm báo: bài « khôn mà không ngoan » đăng trong số 31, của ông C. N. Nguyễn-hữu-Ban, Radio Kiến-an.

B) thi tranh khôi hài.

Giải nhất: 1 năm báo: bức tranh số

17, đăng trong số 31, của ông Trần Văn-An 118 sinh-lừ Hanoi.

Giải nhì: nửa năm báo: bức tranh số 33, đăng trong số 33, của ông Nguyễn-trọng-Hiền N. 15 phố Trippenbach Hanoi.

Sẽ bắt đầu gửi: báo biểu từ số 35.

Giải thưởng 10p00

Ai đối được hai vế câu đối này, xin gửi về tòa báo trước ngày 31 tháng 3 tây bản báo sẽ lựa tục đăng các câu đối lên báo. Câu nào hay nhất sẽ được giải thưởng 10p - Giải thưởng tuy chẳng là bao, song gọi là mua vui cùng đợc giả và các văn nhân.

1. Cúi con be nhưn nhà ta, to nhưn gần bằng bà Bê Tý (1)

2. Trượng be con nhà nưê bở (2) ngà bở mẹ

PHONG-HÓA

1. Một nhân vật Hà-thành
 2. Một thú vừa là giởng vừa là ghê, cang vài bở, trong Nưê-kỳ đưng nhiều

Có một bạn đợc báo nghĩ đợc hai vế câu đối lạ gửi đên nhờ đăng lên báo để các bạn xa gần đối lợ:

1. Ông HY-TỔNG muốn chui vào bị « bị » cụ Bằng khọc: hí! hí!!! tổng ra.

2. Phong-hóa mừng XUÂN, HẠ bút, đã THU đợc nhiều tiền vì ĐÔNG người đợc.

Câu đối dự thi

của D X Tiên
 Anh lâu cả đánh tổ tôm, ù đợc gà.

Phanh sách những người dự thi câu đối

O O. Hồ phiên: 2 câu - N. Tranh: 2 câu - N T. Thái: 2 câu - P T. Nhung: 2 câu - P V Thứ: 2 câu - N V. Liêm: 2 câu - V N. An: 2 câu - Cự phách: 10 câu - L V. An: 3 câu - có B Tâm: 2 câu - N X Hy: 2 câu - N V Thọ: 2 câu - P V. Sinh: 2 câu - C V. Sừn: 4 câu - P V Lộc: 4 câu - N V Hại: 2 câu - Kim-Môn: 2 câu - D Q. Vê: 1 câu - T N Tài: 2 câu - K H K: 2 câu - V V Phụng: 4 câu - T D Lưu: 3 câu. V D Cương: 6 câu - V N An: 4 câu đối Tiên: 2 câu.

Tranh dự thi - số 27

Hiệu nhảm

1. - Hôm nọ em đi đánh bạc bị lột trần như rỗng.
 - May lại còn cái « cóc-sê »!

MUỐN CÓ ANH CHUP LỢI
 MỸ THUẬT
 NỀM LẠI
 HƯƠNG - KÝ

Thuốc tế thấp gia truyền đã ngoại
 trăm năm

Quý ông quý bà, nhờ ai bị bệnh tế thấp nhưc buổi gần xương, tế bì ngoài da, cánh tay bắp chân thường khi đấm giết như kiến cắn, xin mời đến XONG-TRÀNH 34 phố chợ Đuôi Hanoi là nhà gia truyền làm thuốc tế thấp, chế ra có thuốc bóp ngoài và thuốc uống trong rất thần hiệu. ai đùng cũng đợc khỏi bệnh. trăm người không sai một, thuốc bóp ngoài mỗi chai giá 0p20 thuốc uống trong mỗi hộp 2p00.

Lại có bin thuốc lựu giàng rất hay, điều 0p60 một lọ, ai chữa khoản lựu giàng không khỏi không phải giả tiền.

Thuốc bở thận uống khỏi rút ọc lựu giàng mỗi hộp giá 2p00.

Các loại thuốc kể trên, uống em hòa trong khời không chất đợc, gần xin mời chiến số xa viết thơ về có thuốc gửi đi.

Nếu ở trên đời có thể có một người sung sướng, thì người ấy là Hồng-sơn. Hồng-sơn là một nhà hội họa có thiên tài.

Ngay từ thuở còn theo học ở các lớp sơ đẳng, chàng đã chăm vẽ rồi, nào phóng họa, nào dư đồ. Và từ khi đó cho tới khi tốt nghiệp ở trường sư phạm, rảnh rỗi chàng cũng chiếm phần thưởng về môn hội họa...

Rồi khi Hồng-sơn ra làm giáo học, cái tính thích hội họa càng thấy tăng tiến. Ngoài cái thời giờ ở nhà trường, chàng chỉ say hay vẽ hết bức tranh rộ đến bức tranh kia. Các sách giấy về khoa hội họa chàng có rất nhiều, xếp được đến đầy một ngăn tủ. Đã sẵn có thiên tài, và chăm chỉ, chàng lại được một ông họa sư chỉ bảo nên chàng bao lâu chàng đã nổi tiếng là một nhà danh họa.

Song cái tiếng ấy chàng nào có biết. Chàng cho rằng muốn hưởng sự sung sướng thích chí có một cách: là không để ai biết đến mình. Vì thế rên rục trong nhà em đồng nghiệp có nhiều người muốn tưởng lệ chàng, khuyên nên gửi tranh sang bày ở phòng đấu sáo Paris, song chàng chỉ mỉm cười đáp lại:

— Tôi vẽ đã ra gì mà dám tưởng vọng đến tui chương! Và tôi cũng không cần có danh tiếng.

Câu nói của Hồng-sơn không phải là câu nói khôn, cũng không phải là câu nói kêu, chỉ là một sự thực. Vì thực ra chàng chẳng thích có tiếng và có của.

Và chàng còn thiếu gì nữa? Lương tuy ít mà không những đủ nuôi thân ngày hai bữa lại còn thừa tiền mua sách mua thuốc vẽ. Còn các của quý trong đời thì để dành ai nhiều bằng chàng!

Kia buổi hoàng hôn, ánh thái dương chói rọi trên mặt biển. Kia cảnh đêm trăng, bóng hàng ngà lơ lửng ở đầu non. Mùa xuân, mùa hạ, mùa thu, mùa đông, mùa nào là không có cảnh hữu tình của tạo hóa riêng bày ở trước mặt người tài tử.

Có buổi chiều trên con đường từ trường về nhà, Hồng-sơn (bung thăng, nhẩy nhót như đứa trẻ con. Chàng ngắm cảnh vật chàng cười... rồi chàng hát, hát ngao hát ngao. Nụ cười, tiếng hát kia như hòa hợp với cảnh heo la của tạo hóa. Sự sung sướng hồn nhiên đây rầy ở trong lòng chàng, nó phải tung tóe ra ngoài, nó phải bay tít lên tận trời cao, nó phải vù vù cùng tiếng gió, nó phải rung động với lá cây xanh, nó phải long lanh với làn nước biếc.

Vừa đến nhà là Hồng-sơn chạy ngay lại ngắm các bức tranh, rồi vừa hát, chàng vừa chữa lại các chỗ còn khuyết điểm.

Chàng vui cười suốt ngày, nói đùa suốt ngày, nói đùa với bạn, với học trò, với đầy tớ. Đến nỗi một người bạn đồng nghiệp phải lấy làm khó chịu, khuyên chàng nên đứng đắn, nên trịnh trọng cho xứng đáng một nhà mô phạm. Chàng đáp:

— Mục đích của con người là tìm hạnh phúc. Nếu anh cho rằng hạnh phúc ở trong câu thơ sâu, vì như thế là anh đã tìm thấy hạnh phúc đó. Còn tôi, tôi cho rằng có biết vui cười mới biết hưởng hạnh phúc, xin anh cũng nên cho tôi được tự do.

Chàng noi xong cất tiếng cười hả hả, rồi hát huyền thiên, khiến bạn cho rằng chàng điên cuồng...

Nhưng một buổi... Buổi chiều hôm ấy là một ngày đáng kỷ niệm trong đời Hồng-sơn.

Càng đến chơi nhà một người bạn. Bấy giờ vầng thái dương sắp lặn ẩn sau đám mây tím ở phía chân trời, chiếu ánh vàng xuống cái lạch nước bên đường. Lá cây xanh đen in đa giới màu vỏ cam. Trên cánh đồng, lúa con gái môn môn bông non, mấy con cò trắng lơ lửng vỗ cánh, lấp lánh phản

chiếu ánh chiều. Hồng-sơn đứng đứng gốc cây ngắm cái cảnh hoàng hôn êm đềm để thu vào trong trí nhớ bức tranh sản lạn của vạn vật thì bỗng nghe có tiếng giầy khoran thai nện bước ở trên đường. Chàng quay cổ lại: một thiếu nữ mặt tươi như hoa, đương cùng cậu em thung dung bách bộ.

Con mắt Hồng-sơn rời phong cảnh chú hết tinh thần vào người thiếu nữ. Rồi đến khi người ấy đã đi một quãng xa, nhà hội họa vẫn trong tay có quyền

sở và cái bút chì, liền phác qua một bức tranh con. Thì thấy cảnh có người càng thêm trầm khảm tình tứ.

Chàng làm bầm, như mới phát minh ra được một sự lạ: « Phải có mỹ nhân trong các bức họa ».

Hồng-sơn nghĩ thế, thì chân chàng ngẫu nhiên đưa chân đi theo cùng một đường với người con gái...

Chàng thấy người ấy vào nhà bạn. Chàng cũng theo vào, người ấy gọi bạn là anh. Thì ra cô em gái bạn đến thăm anh.

Năm tháng sau cô thiếu nữ ấy đã trở lên bà Hồng-sơn. Nhà hội họa lấy được người yêu chắc sự sung sướng sẽ lại tăng lên bội phần, cũng như cảnh thiên nhiên kia có điểm bóng mỹ nhân.

Nhưng hạnh phúc chưa tới chàng đã thấy có truyện phiền phức ngay buổi đầu, khiến chàng xưa nay chỉ ưa dân dị, phải lấy làm khó chịu. Vì chàng vẫn tưởng yêu nhau là lấy được nhau, là thành vợ thành chồng, là cùng nhau hưởng mọi sự lạc thú. Ngờ đâu trước khi tới được cái hạnh phúc ấy còn phải làm bao nhiêu việc mà trước chàng không hề tưởng tới: nào lễ nghi

việc, nào lễ nghi kia, nào sắm thức này, nào sắm thức khác.

Rồi tới ngày nghênh hôn...

Trong một tháng đầu, tháng mật nguyệt, Hồng-sơn yêu vợ, quý vợ, không có thì giờ nghĩ tới hội họa, mà cũng chẳng có lúc nào kịp ngắm phong cảnh. Bấy giờ thời không phải phong cảnh thiếu mỹ nhân mà trái lại, mỹ nhân thiếu phong cảnh. Chiều chiều tuy có cùng vợ đi chơi mát, song mãi ngắm vợ, mãi câu chuyện hàn huyên,

còn tưởng đâu đến phong cảnh.

Sang tháng sau chàng mới kịp nhận ra rằng ở giữa với khoa hội-họa, ở giữa chàng với sự vui cười, ở giữa chàng với vạn vật, có một yếu tố thứ ba, là người vợ, bao giờ cũng có người vợ.

Một buổi chiều, tiết trời êm ả, hoa cỏ tốt tươi, chim muông đua hót, chàng vui sướng lạ thường, từ trường trở về nhà, cất tiếng hát, như để hòa-hợp sự sung sướng của mình với sự hạnh phúc của vạn vật. Vừa tới cửa, chàng đã gặp

vợ ra đón. Song nàng cau có chứ không hôn, hôn như mọi lần. Nàng cứ rằng:

— Cậu trẻ con quá lại lại bất ngờ hát ngao ở ngoài đường thế bao giờ! Học trò nó có cười cho không!

Chàng yên lặng không trả lời. Nhưng từ đó hàng xóm láng giềng ít nghe thấy tiếng hát của chàng nữa: chàng sửa may vào là người dịu dàng dễ bề. Và chàng yêu vợ nên cũng chiều mà nghe lời.

Một hôm chủ nhật chàng đưa vợ đi chơi mát. Đi bên cạnh vợ nghiêm trang như một viên thám phau, nói sẽ cưới thăm, chàng phải cố giữ cách cử chỉ đứng đắn để khỏi mất lòng người yêu. Đến một cảnh đồi cây cối mọc rườm rà rù rượng che khuất nơi lưu vực nhỏ như một con đường hầm, chàng đứng gót, đứng ngắm rồi tâm tặc khen:

— Đẹp! Đẹp thực!

Nhưng vợ lại không cùng một ý tưởng, bầy nói cho đúng chàng có ý tưởng gì về mỹ thuật, đập vào chàng mà bảo rằng:

— Nay cậu! cậu làm gì mà đứng ngây ra như người mơ mộng thế.

Hồng-sơn giật mình như tỉnh giấc, hỏi:

— Mơ, bảo gì?

— Nay cậu, trước sáng ngày cậu ăn như thế có vận quá không?

Chàng âu yếm trả lời.

— Không bận đầu, em làm việc gì cũng khéo cả.

— Nhưng ta về thôi, để tôi còn bảo nó đi chợ.

Thế là Hồng-sơn lủi thủi theo vợ về nhà.

Nhưng ý nghĩa những lạc thú trái ngược như thế buổi đầu có rất nhiều. Như hai người cầm hóa nhau, giữa gần cũng có bớt. Nói cho đúng thì cái linh hồn dịu dàng của chồng dễ bị cầm hóa hơn là cái tính thiết thực của vợ.

Đi chỉ mới lấy nhau được hai tháng, vợ tuy vẫn yêu chồng nhưng đã hơi lấy làm khó chịu về cái tính lẩn tránh của chồng, không thường nói:

— Tôi không hiểu vì sao lúc nào cậu cũng ngắm cảnh cũng là vẽ tranh được?

Chàng chỉ cười!

Lần khi vì vô tình hay vì cố ý trên ghế chồng, nàng thấy chàng đứng đứng ngắm nghĩa chữa lại chỗ vẽ sai chệch, nàng gọi lại hoặc nhờ giữ mếp vài cuốn cuốn « len », hoặc cầm đỡ cái dây cho nàng lựa bột. Hễ rời tay một lát chàng chạy lại chỗ bức tranh thì nàng lại nung nịu:

— Cậu yêu tranh hơn em à?

Chàng cười:

— Khi nào anh lại yêu thứ gì ngang được em, nhưng em cho phép anh vẽ cho xong đi đã.

— Không! cậu phải ngồi đây, đỡ em một tay không em giận.

Chàng chiều vợ đến nỗi đứng trước mặt vợ không dám tỏ ý thích tranh nữa, có khi nhân lúc vợ xuống bếp làm cơm, chàng vội chạy lại ngắm nghĩa bức họa cho chán mắt để khỏi nhớ.

Một đêm chàng ngủ vợ ngủ say rón rén dậy ra thấp đèn để chữa lại một nét mà chàng cho là chưa được. Bỗng vợ thức giấc không thấy chồng nằm ở giường vội hỏi:

(Xem trang sau)

Hai linh hồn

(Tiếp theo trang 7)

— Cậu đâu rồi?
 Chàng lo sợ cười gương trả lời:
 — Cậu đây.
 Nhưng vợ đã đến sau lưng rồi, cần
 nhân trách chồng:
 — Cậu ham mê vẽ quá. Chả biết có
 ăn được tranh không mà cứ hí hục
 xuất ngày, mất cả sức khỏe.
 Chàng buồn rầu:
 — Cậu chả thích gì chỉ thích có vẽ
 tranh, vợ cũng nên chiều cậu chứ.
 Vợ càng gắt:

Cậu phải biết, cậu không chăm chỉ
 giấy học, chăm bài vở thì không những
 lâu được thặng mà lại có khi phải
 cách bài nữa ấy chứ. Tôi từ mai tôi
 không bằng lòng cậu vẽ nữa, còn thừa
 thì giờ lấy sách mà xem còn bỏ ich
 hơn.

Hồng-son đứng nghe vợ cự, hơi thấy
 nóng mặt gắt lại:
 — Mẹ làm như mẹ là mẹ người ta
 ấy.

— Thưa cậu tôi là vợ cậu. Tôi cần
 phải khuyên can cậu.

Hồng-son càng tức giận, tình chàng
 xưa nay dịu-dàng là thế mà bỗng dỗi
 hẳn.

— Tôi không khiến mẹ giận. Tôi cứ
 vẽ.

— À ! Thế à ! Thật thế à ?
 Vợ cầm phất con dao ở bàn bằm luôn
 mấy nhát vào bức tranh rách ra làm
 mấy mảnh.

Từ hôm sau trở đi Hồng-son không
 vẽ nữa, cũng không thích ngắm cảnh
 đẹp nữa.

Mà không những không ai nghe thấy
 chàng hát, đến cái nụ cười cũng không
 thấy nở ở cặp môi kia.

Hồng-son lấy vợ mới được ba tháng.

KHAI-HUNG

Đông - Mỹ

Nickelage enallage su four réparation
 des cycles
 54 rue du Papier, Hanoi

Thứ-latin biê. "Mondias này, để tên và tốt hơn các hiệu khác.
 Các ngài dùng nước hoa gội đầu nên nài cho được hiệu này mà mua
 Có bán khắp nơi

Đại lý độc quyền: LUNEFAT 23 hàng bạc

CUỘC CHỢ' - PHIÊN

của Phong - hóa tò - chức

của TỬ-LY

Xuất một tháng giời, trên các mặt
 tường ở Hanoi, chỗ nào cũng thấy dán
 giấy quảng-cáo:
Cuộc chợ-phiên ! Mới ! Lại !
 Của Phong-hóa tò chức vào ngày 30
 tháng hai này.

nhau thành một âm điệu khó tả, cái
 âm điệu ta thường được nghe lúc chợ
 tan. Ba Éch rức đầu, đau óc, chỉ có Lý
 Toét như không nghe thấy gì, dương
 to hai con mắt, nhia cô này lại nhìn cô
 khác, tấm tắc khen:

Phụ-nữ kén chồng

Hôm ba mươi, trước cửa nhà Khai-
 trí, người đến xem đông đến nỗi con
 ruồi muốn bay qua cũng không có
 chỗ mà bay, con kiến muốn bò vào
 cũng không có chỗ mà bò.

Ba Éch và Lý Toét đứng ngoài bàn
 thăm với nhau: «đông quá! đông quá!»
 Được một nỗi rằng Ba Éch không phải
 là loài kiến, mà Lý Toét cũng không
 phải là loài ruồi, nên không phải chịu
 số phận của hai loài ấy. Giá bò vào
 chắc là không được mà bay vào chắc
 cũng không được. May Ba Éch không
 biết bò, Lý Toét không biết bay, cho
 nên vào được.

Vừa qua cửa, hai cô Phụ-nữ thời-đam
 đến đã chạy ra đón. Cô em đưa ra
 mấy gói hoa giấy:

— Các ông mua giúp.
 Ba Éch trông toa giấy, rồi lại trông
 cô đẹp như hoa, mỉm cười:
 — Hoa giấy à! Hoa thật thì tôi mua.
 Có em đưa kịp giá thì, ời, có chị đã
 vốn vớ:
 — Mọi hai ông vào trong này đã.
 Vui lắm; Phụ-nữ kén chồng.

Người phong nhã không bao giờ làm
 méch lòng, đau gái, nhất là khi nào
 bạn gái lại đẹp. Ba Éch liền kéo Lý
 Toét theo trần hai cô.

Gian Phụ-nữ
 Trong một gian phòng nhỏ, các cô
 con gái kén chồng, đứng sập hàng như
 một toán lính bằng gỗ. Có cô cao, có
 cô thấp lùn, có cô béo, có cô gầy,
 nhưng có nào cũng trẻ măng. Có trẻ
 nhất ước độ mười lăm, mà có hơn
 tuổi nhất cũng chỉ đến ngoài bốn mươi
 là cùng. Cứ năm phút, các cô lại càng
 một lúc hô to như máy: «Em kén chồng,
 Em kén chồng».

Tiếng cao tiếng thấp, có tiếng dồn đã
 có tiếng the the, nhưng hợp lại với

— Thật là tiền sa!
 Bình phẩm xong, Lý Toét lại dương
 to hai con mắt, nhìn cô này, nhìn cô
 khác như muốn xét lại lần nữa xem có
 thật là tên sa không, rồi lại tấm tắc
 khen:

— Thật là tiền sa.
 Như thế đến năm sáu bản, bỗng Lý-
 Toét quay lại, đột ngột hỏi hai cô
 hướng đạo:
 — Có bán không hai cô?
 Rồi Lý Toét đứng lại, hỏi những câu
 lần thên, Ba Éch bảo ra, nhất định
 không ra, cứ đòi ở lại mua lấy mấy cô
 nàng hầu.
 Đùng chảng được, Ba Éch phải kéo
 Lý Toét ra cửa phòng.

Gian chính

Trong gian phòng chính người đến
 xem đông như hội, mà có lẽ cũng
 không đông hơn được, vì cũng chỉ là
 cái hội.

Hai giấy bàn giải đề hãy phẩm vật kê
 sát vào hai bên tường, một bên bày các
 đồ đem bán đến giá, một bên bày các
 đồ gửi đến dự vào cuộc thi vật lạ.

Lý-Toét trông trí còn đầy những bình
 ảnh các cô kén chồng, ngỡ ngỡ như
 người mất hồn, lấy tay dụi mắt cho
 vào một ông ăn vắn ta. áo đen bóng,
 khăn lượt xếp, đeo mực kính, đứng
 ngồi đạo mạo sau một cái bàn trên bày
 thuốc lão, diều ống:

— Cậu Ea này, cái có kia mới giấy
 nhĩ.
 Ba Éch nhìn Lý-Toét, rồi nhìn ông
 bên hàng, hạt cười đáp:

— Cô nào? Ông Phạm-Quỳnh đây!
 Ông Phạm-Quỳnh thấy nói đến tên
 mình, quay cổ lại, nhếch mép mỉm
 cười một cách khinh bỉ, giọng dặc lên
 tiếng thiết tha:
 — Các ngài đi! quốc là nước, tùy là
 say. Các ngài nên bảo tồn lấy quốc túy,
 mua cho một ít thuốc, các ngài đi!

Giọng nói ông thiết tha, khiến cho Lý
 Toét cảm động quá, phải bỏ ra hai xu
 mua phòng thuốc nào hút chơi, nói
 cho đúng thì Lý-Toét đã đến con
 ngiên.

Còn Ba-Éch nhắc thấy ông Vĩnh ngời
 xếp hàng tròn bên cái chấp đèn, một tay

cầm cái chân sa, và tay giữ quyển thiên
 lịch thông thư, vội chạy lại nhờ ông
 xem hộ mấy què cái tài.

Đương giờ bán truyền lý số công bày
 bởi Vĩnh, Lý-Toét đã đến vô vào vai:

— Này cậu Ba! Hãy lại đây mua mấy
 cái hồ đựng tương, rẻ lắm.

Ba Éch quay lại thấy ông Ng-khắc.
 Hiếu ngồi trong đám hồ, chĩa và vai,
 cái nón cái nhỏ đủ các kiểu ở ngoài,
 hai con mắt lim dim, không ra thực
 cũng không ra ngủ, thỉnh thoảng lại
 thở dài:

— Đói là giấc mộng Đảng chân!
 Thở dài xong, hình như ông không
 chịu được được rồi buồn, ông lại cầm
 một cái hồ lên nhìn, thấy hồ không,
 ông lại đặt xuống thở dài:

— Đảng chân!

Bên cạnh ông, là ông Ng-công-Tiểu.
 Ông đứng sau một cái bàn vuông trên
 bày mấy bát rượu, mấy cái nồi con
 kiểu mới, hai củ thủy-tên nhiều là mà
 không có lửa, và một đồng là với to.
 I uốn tay ông chỉ vào đồng là với, chỉ
 vào rồi ông hô to:

— Các ông trông. Thật là kỳ quan
 trong vũ trụ.

Lý Toét vốn có tinh thiết thực, nhìn
 hồ ông Hiếu, rồi lại nhìn rượu ông
 Tiểu, trong trí không dậy ra được một ý
 kiến mới:

— Hay là ta mua rượu ông Tiểu đem
 đựng vào hồ ông Hiếu?

— Thế thì tiện lắm, mà rượu lại thêm
 thơm.

Nhưng đến lúc Lý-Toét lại hỏi mua
 hồ, ông Hiếu chỉ bé nửa con mắt, số
 nói:

— Hồ là mộng.
 Lý-Toét không làm thế nào được
 đành ôm lòng thất vọng, đứng giấy.

Ngay lúc ấy, có một ông đồ, đội mũ
 tây, tay cầm mấy tờ Đông-phương, vừa
 chạy vừa rao:

— Ai mua đại ra mua! Ai mua đại ra
 mua! Hết-hồng chín mươi chín phần
 trăm!

Nhưng rao mãi cũng không ai hỏi
 đến, Lý Toét trông thấy cũng thương
 hại.

Ba Éch mỉm cười gọi lại:

— Đại bán bao nhiêu?
 — Băm ba xu.

— Thế trừ chín mươi chín phần trăm
 đi, còn bao nhiêu tôi mua.

Ông đồ nọ, tính mãi không ra, mà
 đến bây giờ ông cũng vẫn còn tỉnh,
 vẫn không ra.

Bỗng thấy tiếng ồn ào. Người đi xem
 xúm đông xúm đò chung quanh hai ông
 đồ đương cãi nhau. Ba Éch nhia kỹ.

nhận được mặt ông Ng trọng-Thuật và ông Ng-văn-Tổ.

Ông Tổ nói :

- Tôi lạ hơn ông.

- Ông là thế nào bằng tôi. Tôi là người Annam, lạ không? Tôi lại là « đồ cở » nữa ! Lại càng lạ.

- Tôi không lạ hơn ông nhưng bút tốc tôi nó lạ hơn ông ! Rồi ông đưa bút tốc ông dương cầm tay xi ông vừa cất xong.

Thì ra hai ông đều dự cuộc thi là.

Chưa phân biệt ra ông nào là hơn, bỗng đâu có một ông trẻ tuổi, vận áo tây, ôm con gà, sấn đến sừng sộ :

- Thời hai ông. Con gà này ba chân chắc là lạ nhất nước Nam.

Hai ông đỡ im tiếng mà cứ toa reo :

- Ông Lê-công Đắc ! ông Lê-công Đắc ! Là thật.

Chợt thấy ông Đặng-phúc-Thở ghé chen vào, hai tay chìa ra đưa cho cả toạ xem hai hòn đất :

- Gà ba chân lạ thật, nhưng chưa lạ bằng hai hòn đất này, lấy ở mỏ của tôi mới tìm được.

Cứ tay dương phân vân, bỗng có tiếng reo :

- Là lắm ! là lắm !

Rõ dăm dăm người, ông Phạm huy Lục, ăn vận y như đồ lễ, dấy một bàn thớt đến : gào lòng, náo tím, náo phổi, náo ruột già ruột non. Ông để tay lên ngực, mắt rơm rớm nước mắt :

- Thưa các ngài, tim này là tim của tôi, lòng phổi ruột này cũng là lòng phổi ruột của tôi đem hiến cho các ngài. Tôi đem hết lực phủ ngũ tạng ra mà còn sống, các ngài hãy phải cho là một

sự lạ mà để tôi cái giải nhất.

Ba Ech trông ông Lục, rồi lại trông bàn thớt, rồi lại trông ông Lục, trong lòng hồi hộp lo sợ, vội kéo ông Lý Toét sang phòng bên cạnh, để mặc các ông dự thi tự khoe nhau là lạ.

Gian trò vui.

Vừa đến cửa, cụ Hoàng lắng Bì kéo tay ba Ech lại, đưa ra một quả mắt bi, nói :

- Ông ăn giúp cho !

- Thưa cụ đề cho khi khác. Tôi no quá, ăn sợ ruột nó bị dẹt. mắt.

Cụ Hoàng ra về thất vọng, than thở :

- Từ sáng đến giờ mới chỉ có ma nào ăn cho !

Bỗng Lý Toét vỗ tay cười :

- Kia họ dương hát tuồng.

Ba Ech trông vào thấy trên sân khấu, một ông chiến sĩ mỗi giây, ăn vận lông lá gãi làm con chim họa mi, trên tóc cắm vài cái hoa xoan tây, vừa múa vừa hát những giọng sâu b : trông ra thì là ông Nguyễn-tiến-Lãng.

Ở dưới sân khấu, ông Sa-la-Vin và cô Kim-chi đứng vỗ tay, nức nở khen, ở bên cạnh, hòa theo tiếng hát của ông Lãng là một cái máy hát mà ông Nguyễn-huy-Hợi đương ra sức quay. Ông Lãng hát xong, ông Tổ Dận lên

sân khấu, ăn vận áo lương, quần khăn lượt, ra về nhà nho lẫm, cúi xuống lấy giấy lấy đề rồi lại hô to :

«Ta là vua Vũ ! Ta là vua Vũ !

Lý Toét bảo thêm Ba Ech :

- Vua Vũ là vua nước nào nhỉ ? Bảy giờ rồi mấy được hết mặt đây.

Theo chân ông Tổ Dận là ông cử Trạc và ông H. Tống. Ông Hy Tống cả người chui vào trong cái bị, chỉ thò đầu ra ngoài, còn ông cử Trạc ăn vận theo lối khách Quảng Đông mà đến thuyết bằng tiếng Anh-lê Ông diễn thuyết chẳng ai hiểu cả, đến ông cũng không hiểu nổi.

Ở dưới sân khấu, ông Hi Đình cứ ngồi cười một mình, còn ông Tú Khiêm thì tay vào túi lấy ra một ông-tiền-sĩ bằng giấy, ngắm rồi nói một mình :

- Diễn thuyết như ông cử Trạc hay thật, những bài hát của ông Lãng cũng hay thật, song cũng không hay bằng mấy vở tuồng của ta.

Rồi ông vỗ vào bụng ông, lại vỗ vào ông-tiền-sĩ bằng giấy, thờ giải :

- Ta với mình thật là vô duyên.

Ba Ech thấy ông Tú vô bụng, cũng bắt trước vỗ vào bụng mình, thấy hơi đói, đành thờ giải kéo Lý Toét ra về.

TỬ-LY

Tâm lý đàn bà

Em không được hân hạnh đọc quyển Linh hồn phụ nữ của bà Gina Lombroso như ông Lê Đàm. Mà em cũng chẳng thạo tâm lý như nhà bác sĩ T. Đ. Tương hảo đó. Song nhờ ơn cha mẹ, thừa bé em có được theo dõi tám năm Hán học, rên sáng hôm nay mở báo Phong-hóa số 31 đọc bài « Tâm lý đàn bà » của ông Lê-Đàm em thấy cái bằng Tự nguyên của ông con khiếm khuyết

nhieu quá. Có lẽ chủ ý ông Lê-Đàm chỉ muốn làm cái bằng tự nguyên ấy để công kích, để khinh miệt cả đoàn thể phụ nữ mà thôi. Vậy em xin phép nhà bác sĩ công việc nhà tâm lý bỏ khuyết vào cho vui thêm câu truyện.

Chữ **đinh** 釘 là đức tốt, về một người con gái trưởng thành, ngụ ý người đàn bà là biểu hiệu của đức tốt. Chữ **hợp** 合 hợp chữ nữ và chữ **vũ** 于 là rỗng

ngũ cử chỉ, ngụ ý phải là đàn bà mới biết nhã nhặn, lễ phép, (chứ không như ông Lê-Đàm). Chữ **giêu** 妖 là đẹp, là dịu dàng, ngụ ý người con gái đẹp, là biểu hiệu sự đẹp dịu dàng, trái ngược với sự cục cằn thô lỗ của ông Lê-Đàm

Chữ **diệu** 妙 là mỹ diệu, là hoàn toàn, hợp chữ **thiếu** 少 với chữ nữ ngụ ý người thiếu nữ là biểu hiệu sự đẹp hoàn toàn của tạo hóa. Chữ **quý** 貴 là yên lặng

chữ **ây** 婬 là tốt đẹp về người con gái bị nuy hiểm, ngụ ý người đàn bà sẵn lòng hy sinh để giữ cho chồng được bình yên toàn vẹn. Chữ **gia** 嫁 chữ nữ hợp với chữ gia, ngụ ý có đàn bà mới

có gia đình. Cho chí chữ **thỏa** 妥 mà ông Lê-Đàm viện ra đó cũng ngụ ý muốn được yên lặng tất phải có tay người đàn bà đúng vào.

Ông Lê-Đàm coi đó thì biết bên phụ nữ có cái gì thì cũng có cái hay, và khoa tâm lý đàn bà tuy hèn ta có ngay từ khi mới có chữ Hán như ông nói, song các cụ ta biết đến tơi đến chốn

kia, chứ không biết lồm bồm như ông đâu. Em khuyên ông câu này : biết thời thừa thớt, không biết dựa cột mà nghe, chứ đừng dở mầy chữ quèn tra cứu được ở trong quyển tự-diễn của cô Couvreur đã vội đem ra lóc bả con như thế.

NHÃ-KHANH

MUỐN CÓ ANH CHUP LỢI MỸ THUẬT NÊN LẠI HUÔNG - KÝ

Ai muốn chữa quai bệnh và trả tiền thuốc lúc bệnh đã bớt ?

Người nào mắc bệnh nguy hiểm dù chữa mọi nơi không bớt nên đến nhà thanh niên khoa học Bảo An số 9 Phố nhà Thờ (rue Lamblot) Hanoi sẽ được chắc chắn, chóng khỏi và nếu đã tốn tiền mọi nơi mà bệnh chẳng bớt sẽ được trả tiền thuốc lúc bệnh đã giảm.

Chuyên trị lao, suyễn phò, khí huyết trắng nhọc tê liệt đau xương và các bệnh kỳ quái. Chỉ cứu các bệnh nguy nan miễn tiếp các bệnh thường. Ở xa hồi thuốc nên gửi phong bì tem trả lời lấy thuốc nên gửi mandat 1000 làm tiền cước gửi thuốc. Thư và mandat nên gửi đến người quản lý:

M. Nguyễn-tiến-Đức 9, Rue Lamblot Hanoi giờ tiếp khách từ 2 giờ đến 5 giờ

Các quý khách ai đã dùng qua giấy tây giấy ta, giấy kim thời đủ các kiểu của hiệu TOÀN THÀNH chủ nhân là M. PHẠM VĂN SƯU ở 57 route Mandarine (Phố hàng Lọng) thì chắc cũng công nhận rằng giấy hiệu đó tuy không đóng bảnh máy song sự bền, và chắc-chắn cũng chẳng kém chi những giấy đóng máy và lại còn đẹp và nhã nhặn hơn giấy đóng máy nhiều. Vậy xin mời quý khách sẽ rõ.

THUỐC LẬU HỒNG-KHÉ

Là một môn thuốc ngoại khoa gia truyền ngoài trăm năm, lại nhờ được sự kinh nghiệm của chúng tôi trong mười năm nay, đặt phòng riêng truyền môn chữa và bệnh lỵ và bệnh giang mai nên phát minh ra được nhiều vị thuốc rất hay chế luyện thêm vào thành một phương thuốc rất hoàn toàn chỉ uống trong bốn tiếng đồng hồ là khỏi. Nếu uống không hết đi đất giải không vật và nọc một không hại sinh dục, đàn bà có thể uống được. Bệnh mới phải ra mồ, ra máu buốt tưa, hoặc bệnh đã lâu chưa khỏi uống được. Uống mỗi ngày một lần, trong người nóng nảy lại thấy có mồ và rơm trong nước tiểu có vẩn, uống thuốc này đều khỏi rất nọc. Thuốc đã mau khỏi lại không công phạt, nên được anh em chị em đồng bào tin dùng mỗi ngày thêm đông, cả người này người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rất nọc. Các nhân chứng bằng thuốc này hay bằng thuốc lậu Hồng-Khé. Giá 0800 một ống, bệnh giang mai rồi uống thuốc này vài ống uống thuốc đi làm việc như thường không hại sinh dục. Công 1500. Nếu cần gửi thư hỏi hoặc có thư về lập tức có thuốc gửi đến tận nơi mà từ 6 ngày trở. Mua không phải chịu tiền cước.

HỒNG - KHÉ ĐƯỢC - PHÒNG

Đa, 57 route de Hué (cạnh chợ Hôm) Hanoi - T. 61 753. Đại lý: Đại Liên Vinh Hải Nam Huế. Số 73 Belgique Hải Phòng; 12 Rue des Cor. Thành phố Vinh Nghệ An. N-148 Bd Albert 1er Dakao Saigon